

Evaluace projektu Proč zrovna já? II

Průběžná evaluační zpráva

zpracováno pro Probační a mediační službu

SocioFactor s.r.o.

www.sociofactor.eu

Obsah

1	Cíle formativní evaluace	3
2	Výsledky formativní evaluace podle klíčových aktivit	5
2.1	KA 01 – Pomoc a poradenství obětem trestných činů	5
2.1.1	Komplexní program pomoci pro zvláště zranitelné oběti	7
2.1.2	Šetření mezi oběťmi trestných činů	8
2.2	KA 02 – Mezioborová a meziresortní spolupráce.....	9
2.2.1	Krajské týmy	12
2.2.2	Multidisciplinární týmy.....	12
2.3	KA 03 – Rozšíření odborných kompetencí poradců pro oběti trestných činů.....	14
2.3.1	Hodnotící dotazníky.....	17
2.3.2	Evaluační dotazníky pro poradce.....	18
2.4	KA 04 – Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách	19
2.4.1	Hodnotící dotazníky.....	22
2.4.2	Evaluační dotazníky pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách.....	23
2.5	KA 05 Asistenti obětí u parolových komisí	24
2.6	KA 06 – Analýza potřeb obětí a externí evaluace.....	26
2.7	KA 07 – Změna postojů cílové skupiny	27
3	Závěry a doporučení.....	28
	Seznam grafů.....	30
	Příloha č. 1: Hodnotící dotazníky vzdělávání poradců pro oběti trestných činů.....	31
	Příloha č. 2: Evaluační dotazníky vzdělávání poradců pro oběti trestných činů.	40
	Příloha č. 3: Hodnotící dotazníky vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách	50
	Příloha č. 4: Evaluační dotazníky vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách	56

1 Cíle formativní evaluace

Účelem formativní části evaluace je poskytnout zpětnou vazbu realizačnímu týmu k doposud provedeným aktivitám v rámci projektu. Důraz klademe na ověření, zda skutečný průběh realizace odpovídá plánovanému nastavení projektu, zda jsou vytvářeny všechny výstupy, a dále zhodnotíme způsob provádění projektových aktivit. Evaluaci provádíme tak, že systematicky sbíráme data o designu projektu a jeho implementaci. Vycházíme ze zkušeností všech osob, které se na projektu podílejí a s nimiž jsme doposud měli možnost se kontaktovat (plánovačů programu, realizátorů a participantů na projektu). Formativní evaluace slouží ke zlepšení projektu tím, že se zkoumá fungování programu, kvality implementace a organizační kontext. V rámci této fáze nelze vyhodnocovat dopady v jejich plné šíři, což je dáno tím, že je projekt teprve realizován.

Obecné cíle formativní evaluace jsou následující:

- a) Zjišťovat efektivitu programu (projektu) – tzv. transformaci, tj. do jaké míry se daří vstupy převést do žádoucích výsledků, které jsou vymezeny jako žádoucí cíle projektu a aktivit.
- b) Zjišťovat relevanci poskytovaných aktivit. Relevancí aktivit se míní jejich schopnost reagovat na potřeby, které byly identifikovány v rámci přípravy projektu.
- c) Zjišťovat, jak program interaguje s vnějším prostředím.
- d) Reflektovat, jak se daří program (projekt) implementovat.
- e) Věnovat se inovativním částem projektu. Sledovat průběh aktivit, a to ve vztahu k prostředí, v němž jsou služby poskytovány.
- f) Poskytovat zpětnou vazbu a komunikovat se zástupci realizačního týmu a dalšími aktéry. Předávat jim informace z formativní evaluace a maximálně je podporovat při jejich aktivitách, a to v atmosféře důvěry a spolupráce. Systematickým sběrem informací a jejich vyhodnocováním přispět ke zlepšení efektivity a celkovému úspěchu projektu.

Vzhledem k nastavení projektu a evaluace jsou data sbírána systematicky v průběhu celého výzkumu. Tento postup reaguje na specifickou jedné z cílových skupin projektu, kterou jsou oběti trestných činů. Zde hrozí riziko, že bude docházet k odmítnutí s evaluátorem hovořit, protože pro oběti bývá obtížné mluvit o své situaci s dalšími „cizími“ lidmi. Z důvodu snížení tohoto rizika jsme se rozhodli vyhledávat a kontaktovat participanty z řad obětí po celý čas evaluace. Dotazování probíhá kontinuálně.

V návaznosti na to budou výsledky získané z tohoto dotazování představeny v závěrečné evaluační zprávě.

Jak bylo deklarováno již ve Vstupní evaluační zprávě, Průběžná evaluační zpráva se zaměří na aktivity KA 02, KA 03 a KA 04. Aktivity KA 01 a KA 05, jež mají cílovou skupinu oběti trestných činů, budou komplexně popsány v Závěrečné evaluační zprávě. V Průběžné evaluační zprávě se zaměříme v aktivitě KA 01 na problematiku obsazování pozic poradců pro oběti, jelikož pozice poradce je klíčová i pro další aktivity projektu. V rámci aktivity KA 05 budeme v Průběžné zprávě sledovat, jak popisují dopady této aktivity na oběti samotní poradci. V Závěrečné evaluační zprávě bude řešena dále aktivita KA 07, pro jejíž vyhodnocení je vhodné získat časový odstup.

2 Výsledky formativní evaluace podle klíčových aktivit

Evaluace se zaměřuje na projekt reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_029/0003557 Proč zrovna já? II, který je realizován z Operačního programu Zaměstnanost Evropského sociálního fondu.

2.1 KA 01 – Pomoc a poradenství obětem trestných činů

V rámci této klíčové aktivity je realizována pomoc a poradenství obětem trestných činů, která byla rozšířena o komplexní program pomoci pro zvláště zranitelné oběti. Tato aktivita probíhá ve stávajících 40 lokalitách a v nových 15 lokalitách prostřednictvím osobní, telefonické anebo emailové komunikace. Doba trvání realizace poradenství je od 1. 9. 2016 do 31. 5. 2020.

Výstupy KA 01:

- Záznamy z jednotlivých konzultací s oběťmi trestných činů
- Sestavený komplexní program pro zvláště zranitelné oběti
- Záznamy z jednotlivých konzultací programu pro zvláště zranitelné oběti

Výběr poradců probíhal přes výběrová řízení a byly využívány i navázané kontakty z realizace minulého projektu Proč zrovna já? (dále PZJ). Tři ze čtyř odborných regionálních konzultantů měli zkušenosti z projektu PZJ. Čtvrtý odborný regionální konzultant nastoupil do projektu se zpožděním. V počátku se projekt potýkal **s obtížemi spojenými s obsazováním pozic poradců pro oběti trestných činů**. Výběrová řízení se realizovala od září 2016. Pro některé lokality se nepodařilo najít poradce více než rok po dobu trvání projektu, ačkoli bylo spuštěno několik výběrových řízení. Jako problematické se ukázalo obsazení pozic v menších městech. Významnou roli hrála **nižší velikost nabízených pracovních úvazků** (0,4 anebo 0,7). Především v menších regionech se jedná stále ještě o nestandardní velikost pracovního úvazku a potenciální zaměstnanci by preferovali úvazky celé.

Poradci, kteří působili v projektu PZJ a pokračovali dále na pozici poradce v projektu Proč zrovna já? II (dále PZJ II), tvořili jen část. Jedním z důvodů je **časový rozestup těchto dvou projektů**, ve kterém si mnoho poradců našlo jinou práci a v navazujícím projektu dále nepokračovalo. Na začátku byla také potřeba zajistit řádné prostory poraden, opatřit je kancelářským nábytkem, technickým vybavením apod., což se rovněž podílelo na pomalém spuštění aktivity KA 01 a bylo náročným procesem i z hlediska financí¹ a administrativy. **Shánění prostor poraden bylo problematické a jejich schvalování časově a administrativně náročné**. Vystávaly tak situace, kdy byla obsazena pozice poradce, ale

¹ Finance na technické vybavení jsou alokovány pro celkový součet pracovních úvazků, avšak počet fyzických osob je vyšší, a tudíž potřebují více vybavení za více peněz. Některé vybavení bylo sanováno z minulého projektu anebo z nepřímých nákladů.

nebyla pro něj v danou chvíli k dispozici kancelář poradny. Pokud to bylo možné, sídlil poradce po nějaký čas v prostorách kanceláří střediska Probační a mediační služby (dále PMS).

Poradce spadá metodicky pod vedení odborných regionálních konzultantů, a ne pod vedoucí regionálních středisek PMS, což lze považovat také za jistou překážku (při komunikaci, řešení problémů, vymezení kompetencí).

- **Pro další efektivní fungování je vhodné pokračovat v utváření dobrých vztahů a vyjednávání kompetencí mezi pracovníky.**

Pracovní úvazky poradců se pohybují mezi velikostí 0,4 a 0,7. Pracovní náplň poradce je pestrá, od poradenství obětem trestných činů, asistence v rámci parolových slyšení, přes multidisciplinární spolupráci v lokalitě po intervize a spolupodílení se na vzdělávání sociálních pracovníků. **V případě nižších pracovních úvazků se v praxi reálně snižuje i čas, který poradce tráví v poradně pro oběti, protože se musí věnovat i dalším činnostem.** Na druhou stranu práce s oběti trestných činů je pro poradce prioritou, na ni navazuje síťování a pak propagace.

- Od začátku realizace poradenství do konce června 2018 nastoupilo celkem 74 poradců pro oběti. První dva poradci uzavřeli pracovní smlouvy v září 2016.
- Nástup a doba trvání pracovní smlouvy poradce, stejně tak výše pracovních úvazků, byla u jednotlivých pracovníků různá.
- V průběhu sledovaného období bylo dříve ukončeno 13 pracovních smluv a odešlo 12 poradců pro oběti (jeden pracovník měl dvě pracovní smlouvy).
- V průběhu sledovaného období skončila doba trvání pracovní smlouvy 13 poradcům.
- Mezi poradci, kteří uzavřeli pracovní smlouvu ve sledovaném období, převažovali ti, kteří mají vyšší pracovního úvazku 0,4 (celkem 53 poradců).
- Sedm poradců mělo zdvojené anebo ztrojené pracovní úvazky a působilo ve více lokalitách
- K navýšení pracovního úvazku došlo v Brně (pracovní úvazek 0,7 byl navýšen na 0,9) a v Rakovníku (pracovní úvazek 0,4 byl navýšen na 0,6).

Aktivita KA 01 Pomoc a poradenství obětem trestných činů je poznamenána vyšší fluktuací poradců pro oběti trestných činů. Nástupy poradců, a tedy i fungování poraden v regionech bylo pozvolné. Současně v průběhu realizace docházelo k ukončování pracovních poměrů poradců a jejich odcházení. To může představovat **riziko při práci se samotnými oběťmi**, především v případech, kdy je poskytováno dlouhodobé poradenství. Mezi odchodem poradce z regionu a příchodem poradce nového může být doba, kdy je poradna uzavřena. Současně odchází proškolený pracovník a je třeba

věnovat se školení nového nastupujícího pracovníka a jeho zapracování. **Fluktuace tak mají vliv i na výkonnost samotného projektu a jsou zatěžujícím prvkem.**

- **Jednou z možností, jak předcházet riziku vyšší fluktuace, může být propojit takové sousedící regiony, u kterých to lze, pod správu jednoho poradce, který bude mít zdvojené pracovní úvazky.**

S osobou poradce jsou spojeny i další aktivity projektu – KA 02 Mezioborová a meziresortní spolupráce; KA 04 Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. V obou případech jsou tyto aktivity do značné míry navázané na činnost poradce a jeho vazby v lokalitě. Pokud se poradci mění, anebo ukončují svoje působení, může se to negativně odrážet i na utváření a udržování multidisciplinárních týmů anebo motivování účastníků školení pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách. Současně je pozice poradce navázána i na další aktivitu KA 03 Rozšíření odborných kompetencí poradců pro oběti trestných činů. Školení nebylo zpočátku možné kapacitně naplnit. **Obtíže spojené s obsazováním poradců tak vedli ke zpomalování i dalších aktivit projektu.**

2.1.1 Komplexní program pomoci pro zvlášť zranitelné oběti

Jeden z indikátorů projektu a součást KA 01 je **poskytnutí nebagatelní podpory v rozsahu 40 hodin pro skupinu 110 zvlášť zranitelných obětí trestné činnosti** (nový komplexní program podpory zvlášť zranitelným obětem). Doba realizace poskytování komplexního programu pomoci je od 1. 11. 2016 do 31. 5. 2020. Pokud má být osoba zařazena do indikátoru, je potřeba, aby vyplnila monitorovací list s osobními údaji a získala podporu minimálně 40 hodin. Pro zvlášť zranitelné oběti může být nepříjemné uvádět svoje osobní údaje.

Přibližně po dvou letech trvání programu (ke dni 28. 11. 2018) bylo celkem odevzdáno 31 monitorovacích listů zvlášť zranitelných obětí, kterým začala být poskytována komplexní podpora. S některými oběťmi se v současnosti stále pracuje a neabsolvovaly tudíž 40 hodin podpory a nemohou být prozatím započítány do indikátoru. Ke splnění indikátoru projektu je třeba začít poskytovat tento „balíček“ alespoň 79 zvlášť zranitelným obětem, a to v případě, že nynějších 31 obětí dostane plnou podporu. **Vzhledem k dosavadní dynamice plnění počtu podpořených zvlášť zranitelných obětí, je naplnění indikátoru velmi rizikové.** Realizační tým si je tohoto rizika vědom a jeho řešení je prioritou.

2.1.2 Šetření mezi oběťmi trestných činů

V rámci evaluace aktivity KA 01 byl vytvořen papírový evaluační dotazník určený pro oběti trestných činů, které využívají poradny pro oběti a mají zkušenost s poskytováním pomoci ze strany poradce pro oběti. V dotazníku je zjišťováno, jak oběti hodnotí spolupráci s poradcem a pomoc, které se jim dostalo, zda pro ně byly získané informace užitečné, srozumitelné apod. Realizace dotazníkového šetření mezi klienty poraden pro oběti je kontinuální a bude probíhat i v průběhu roku 2019.

Dotazník byl navržen tak, aby byly oběti schopny dotazník vyplnit samy, bez pomoci tazatele anebo poradce. Dotazník je nabízen všem obětem, které poradnu navštíví, a to poradci přímo v poradně. Oběti jsou požádány o samostatné vyplnění krátkého dotazníku. Po vyplnění oběti dotazník samy vloží do uzavíratelné obálky. Tím dochází k zachování anonymity oběti a informací, které v dotazníku uvedla. Cílem je oslovit celoplošně všechny, kdo služby poraden aktuálně využívají, a současně oběti nezatěžovat komunikací s evaluátory. Dotazník vyplňují ti, kdo mají zájem. Tento způsob sběru dat snižuje riziko nízké návratnosti dotazníkového šetření.

Současně byli osloveni poradci pro oběti se žádostí o zprostředkování kontaktu na oběti, které by byly ochotné hovořit s evaluátorem o jejich spolupráci s poradcem. Rozhovory budou probíhat především v roce 2019. Výsledky budou součástí Závěrečné evaluační zprávy.

2.2 KA 02 – Mezioborová a meziresortní spolupráce

V rámci této aktivity mělo dle projektové dokumentace probíhat jednak setkávání multidisciplinárních týmů (dále MT), jednak setkávání tzv. Krajských týmů pro oběti. Multidisciplinární týmy je pojem, který je zavedený z předchozího projektu PZJ. Tyto multidisciplinární týmy působí na úrovni soudních okresů. Jak je deklarováno v projektu, jejich cílem je udržet a prohloubit úroveň systémové podpory obětem trestných činů např. prostřednictvím vytváření společných a konkrétních výstupů zlepšujících úroveň pomoci obětem trestných činů v dané lokalitě.

Tato mezioborová spolupráce byla dle zadávací dokumentace inovována novým systémovým prvkem meziresortní spolupráce, kterými jsou Krajské týmy pro oběti. Plánem bylo tyto týmy zavést ve všech samosprávných krajích, mimo hl. města Praha. Krajské týmy pro oběti měly být složeny ze zástupců krajské samosprávy, regionálních vedoucích PMS, zástupců krajských ředitelství PČR, krajských státních zastupitelství a krajských soudů. Týmy se měly setkávat minimálně 1x ročně, případně častěji dle potřeby. Přínosem těchto týmů mělo být především zvýšení komplexní systémové podpory, komunikace a metodiky práce směrem ke zlepšení postavení obětí.

Doba realizace aktivity je od 1. 9. 2016 do 30. 6. 2020.

Výstupy KA 02:

- Záznamy z jednotlivých mezioborových a meziresortních setkání
- Sborník multidisciplinární spolupráce

Za dobu trvání projektu nebyl ustanoven žádný Krajský tým a neproběhlo žádné setkání Krajského týmu. Jako reakce na tuto situaci byly uspořádány do konce listopadu 2018 (prozatím) tři jednorázové konference, které umožnily setkání relevantních aktérů na krajské úrovni a věnování se problematice obětí trestných činů.

Spolupráce ve formě setkávání MT se naopak daří a členové týmů se potkávají. **Za dobu sledovaného období projektu PZJ II (do 30.6. 2018) se uskutečnila setkání MT celkem ve 41 lokalitách.** V každém z krajů České republiky proběhlo alespoň jedno setkání MT. Při realizaci MT se ukazuje dobrá praxe podmíněná vznikem týmů v předchozím projektu PZJ. **V lokalitách, kde v minulosti fungovala spolupráce a týmy byly aktivní, se následně lépe podařilo na tuto činnost navázat, protože zde byly již vytvořené vazby.** V nových lokalitách se poradci potýkali více s překážkami. V některých regionech se nepodařilo sestavit tým, který by se potkával pravidelně. V rámci síťování se poradci setkávali například se situacemi, že v dané lokalitě fungovala již jiná platforma. V ideálním případě byl poradce do tohoto týmu přizván. V jiném případě poradci naráželi na nezáměr a neochotu o spolupráci formou

setkávání MT. Jeden z důvodů, proč se poradcům tolik nedařilo, spočíval v samotné pozici a statusu poradce v lokalitě. Někteří aktéři nemuseli poradce vnímat jako autoritu a odborníka, protože se nejedná o vedoucí pozici.

Jak zobrazuje graf 1, nejvíce lokalit, ve kterých se alespoň jedno setkání MT uskutečnilo, je ve Středočeském kraji. Zde MT proběhlo celkem v šesti lokalitách. Naopak v Karlovarském kraji, Jihočeském kraji a hlavním městě Praha setkání MT proběhlo pouze v jedné lokalitě.

Graf 1 Počet lokalit, ve kterých se uskutečnilo do 30. 6. 2018 alespoň jedno setkání multidisciplinárního týmu, dle krajů (N)

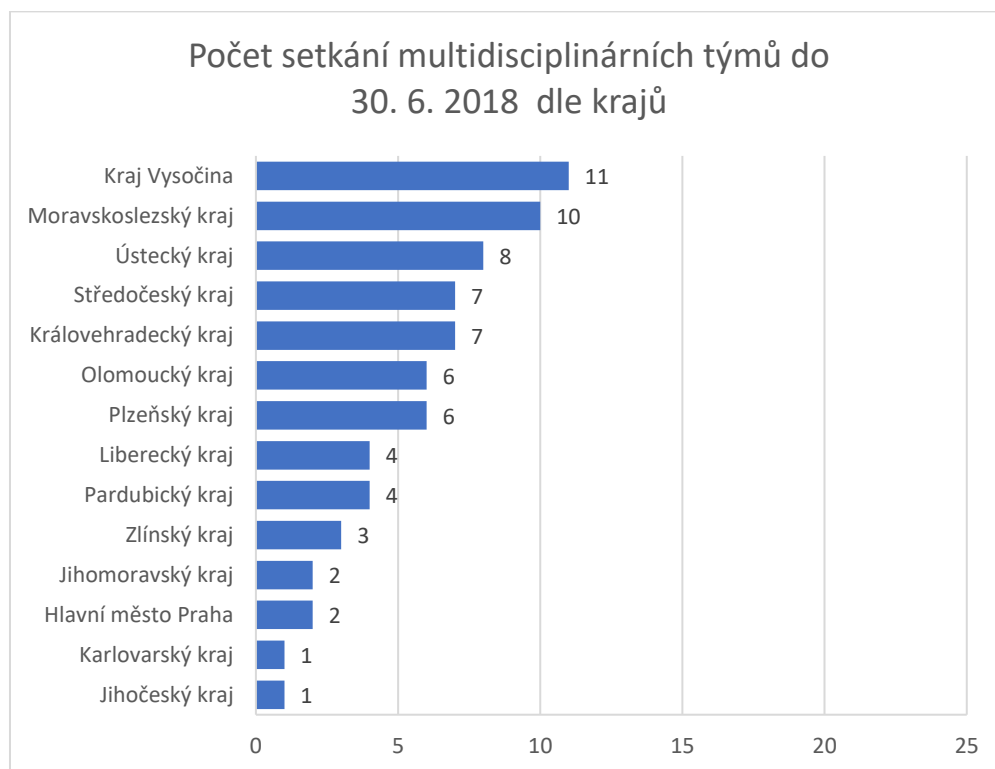

Zdroj: PMS, PZJ II

Celkem ve sledovaném období proběhlo 72 setkání MT. Počty setkání se v lokalitách různí. V Brně, které leží v Jihomoravském kraji, se MT schází v rámci čtvrtletního setkávání Interdisciplinárního týmu města Brna a tato setkání nebyla do celkového počtu zahrnuta.

Nejvíce setkání MT v rámci sledovaného období proběhlo v Hradci králové (5 setkání), Třebíči (5 setkání) a Žďáru nad Sázavou (5 setkání). Pokud bychom se podívali na počty setkání MT v jednotlivých krajích, získáme výsledek prezentovaný v grafu 2.

Graf 2 Počet setkání multidisciplinárních týmů do 30. 6. 2018 dle krajů (N)

Zdroj: PMS, PZJ II

Jedním z výstupů této klíčové aktivity a výstupem projektu v oblasti mezioborové a meziresortní spolupráce pro oběti bude vytvoření sborníku. Sborník multidisciplinární spolupráce bude sloužit jako praktická příručka pro další města, kde projekt není realizován.

Dílní evaluační otázky zjišťují, jak je hodnocena mezioborová a meziresortní spolupráce, v čem je spatřován přínos týmu, co brání optimálnímu způsobu fungování týmu, případně jaké změny v realizaci a způsobu vedení týmu doporučit pro další fungování týmu? Klíčovým indikátorem je efektivnost meziresortní a mezioborové spolupráce. Vzhledem ke skutečnosti, že nedošlo ke vzniku a setkání žádného Krajského týmu pro oběti, byla zaměřena pozornost na setkávání MT. Byl vytvořen krátký online dotazník, jenž zjišťoval, jak hodnotí setkávání členové MT. Současně proběhly polostrukturované rozhovory se členy realizačního týmu projektu (manažerkou projektu, odbornými regionálními konzultanty). Tento nový postup byl zvolen na základě posouzení časových a technických možností evaluátora projektu. Dotazník, který obsahoval tři otevřené otázky, umožnil získat široké

spektrum odpovědí a zachytit tak hodnocení přínosů a překážek dané aktivity a jejího potenciálu do budoucna z pohledu účastníků MT.

2.2.1 Krajské týmy

Na krajské úrovni se nedařilo účastníky týmů oslovit, motivovat ke spolupráci a následně seznat. Současně se ukázalo, že oproti regionální úrovni MT je krajská úroveň více anonymnější a témata, která by byla přínosná a pro účastníky zajímavá, nejsou natolik praktická. Realizační tým na tuto situaci reagoval a ve snaze propojit krajské aktéry proběhly v listopadu 2018 tři setkání. Setkání dostala formu konference určené odborné veřejnosti, na kterou byli pozváni krajszí partneři, a konala se pod záštitou krajské samosprávy. Konference měla své téma a vystoupili na ní jednotliví aktéři s přednáškami.

2.2.2 Multidisciplinární týmy

V rámci evaluace aktivity KA 02 byl vytvořen online dotazník určený pro účastníky MT. Dotazník se skládal ze tří otevřených otázek (respondenti své odpovědi vypisovali slovy). Členové týmů byli dotazováni, v čem spatřují přínos setkávání MT, zda jsou v něčem překážky, které znesnadňují mezioborovou spolupráci v rámci týmu, a jak by případně bylo možné tuto spolupráci v rámci týmu zlepšit. Celkem dotazník vyplnilo 40 členů MT.

První otázka zjišťovala, v čem členové MT vidí přínos setkávání týmů. **Všichni dotazovaní hodnotili setkávání MT kladně.** Členové MT spatřovali **přínos především ve výměně zkušeností a přenosu informací, které vedou ke zlepšení informovanosti** nejen přítomných aktérů, ale i obětí trestných činů (25 odpovědí). Někteří členové MT kvitovali, že se prostřednictvím setkání dozívají mnoho nových, aktuálních informací, získávají informace a zkušenosti z různých oblastí, a tím dochází k **propojení různých úhlů pohledů.**

Členové MT také odpovídali (21 odpovědí), že je **přínosné navazování osobních kontaktů a spolupráce.** Za užitečné je považováno komunikovat tvář v tvář a osobně poznat důležité aktéry v regionu. Často byla zmiňovaná pozitivita síťování a informovanosti, na jaké subjekty případnou oběť dále odkázat a nasměrovat.

„Setkávání považuji za důležité zejména s ohledem na to, že oběti trestných činů vyžadují často různé typy pomoci. Proto je dobré, když v lokalitě spolupracují jednotlivé služby a vědí o sobě. Pomoc může být adresnější a laskavější pro klienta.“

Někteří členové MT pokládali za užitečné, že díky setkáním porozumí rolím, **vyjasní si kompetence a postupy jednotlivých aktérů na místní úrovni** (šest odpovědí). Případně oceňují **týmovou spolupráci při nalézání řešení** (šest odpovědí). Na setkání tak podle některých členů MT dochází k efektivnímu

hledání společných řešení konkrétních kauz. Je zde také možné vytvářet jednotnou a ucelenou strategii, jak postupovat. Pět členů MT pozitivně hodnotilo, že na setkání zaznávají příklady dobré praxe. Druhá otázka v dotazníku zjišťovala, zda členové MT spatřují nějaké překážky, které znesnadňují mezioborovou spolupráci v rámci týmu. Celkem 23 dotazovaných upozornilo na určité problémy. Překážky, které v dotazníku zazněly, lze rozdělit do tří skupin. Nejčastěji se v dotazníku objevoval **problém nedostatku času**. Za obtížnou byla považována **pracovní vytíženost členů MT, kteří se proto nemohou účastnit všech setkání**, což může vést ke ztrátě kontinuity. Především byli jmenováni zástupci OČTŘ. Někteří členové by naopak uvítali častější setkání MT.

Druhou skupinu tvoří **systémové překážky**, mezi které lze zařadit například výtky týkající se náročného vykazování setkávání MT, nedostatečnou informovanost o možnosti realizovat setkání MT anebo různorodosti předpisů jednotlivých organizací, které se MT účastní. V poslední řadě členové MT v dotaznících upozorňovali na problematický přístup některých aktérů k cílům MT a problematice obětí celkově, jakožto na postoj k jednotlivým organizacím, které o oběti pečují. Jako překážka byla pojmenována **neochota některých institucí spolupracovat a neochota ke vzájemné spolupráci a respektu**. Někteří členové poukazovali na nedostatečné zapálení ostatních aktérů pro věc anebo dokonce vnímání MT jako zátěže.

V poslední otázce byli členové MT dotazováni, jak by bylo možné spolupráci v rámci MT zlepšit. Návrhy na zlepšení uvedlo 18 z nich. Jednalo se například o pravidelná setkávání MT, řešení aktuálních témat, zapojování politiků, řešení konkrétních případů, příkladů dobré praxe a současně i praxe, která nedopadla tak, jak bylo zamýšleno, aby se aktéři mohli poučit z možných chyb. Někteří členové by uvítali, pokud by se na setkání více probíraly kompetence aktérů a následně byly respektovány. Několikrát také padl návrh na **sdílení zápisů z porad, kontaktů a možnost konzultovat otázky i mimo setkání například prostřednictvím sdíleného uzavřeného diskuzního fóra**. Jeden ze členů navrhoval uceleně popsat, kdo je považován za oběť a následně vytvořit rozcestník, který by ukazoval, jak může oběť postupovat a na koho se obrátit při řešení svého případu.

Členové MT spatřovali **přínos především ve výměně zkušeností a přenosu informací, které vedou ke zlepšení informovanosti** nejen přítomných aktérů, ale i obětí trestných činů. Za přínosné bylo rovněž považováno navazování osobních kontaktů a spolupráce. Členové MT hodnotili pozitivně síťování a získávání informací, na jaké subjekty případnou oběť dále odkázat a nasměrovat. Kladně hodnocena byla také týmová spolupráce. Dále si členové od MT slibovali, že dojde k **vyjasnění si kompetencí a postupů jednotlivých aktérů na místní úrovni**.

Nejčastější překážkou při realizování MT je dle jejich členů nedostatek času jednotlivých účastníků. Jako překážka byla pojmenována také neochota některých institucí spolupracovat a neochota ke vzájemné kooperaci a respektu. Někteří členové MT poukazovali na nedostatečné zapálení ostatních

aktérů pro věc anebo dokonce vnímání MT jako zátěže. Zlepšení fungování MT spatřovali někteří ze členů ve sdílení zápisů z porad, kontaktů a možnosti konzultovat otázky i mimo setkání například prostřednictvím sdíleného uzavřeného diskuzního fóra. Někteří členové by uvítali, pokud by se na setkání více probíraly kompetence aktérů a následně byly respektovány.

- **Pro další pokračování realizace MT je vhodné zaměřit se na motivování potenciálních aktérů se účastnit, využívat osobní kontakty a setkávání se tváří v tvář. Dále je důležité objasňovat cíle MT pro stávající členy.** Pro efektivní fungování MT je potřebné věnovat se tomu, jaká očekávání mají jednotliví členové MT od setkávání a také od dalších členů. S tím souvisí potřeba navození respektující a otevřené atmosféry, ve které budou vyjasněné kompetence mezi členy MT.

2.3 KA 03 – Rozšíření odborných kompetencí poradců pro oběti trestných činů

Cílem této aktivity je dle projektové dokumentace rozšířit odborné kompetence poradců pro oběti trestných činů. Komplexní vzdělávání poradců pro oběti trestných činů s celkovou dotací 52 hodin bylo diverzifikováno do 3 modulů. Dle projektu získá 55 poradců komplexní vzdělání k rozšíření svých kompetencí. **Počty proškolených poradců jsou jedním z indikátorů projektu.**

Jednalo se o následující moduly (dále také kurzy):

Modul: Úvodní vzdělávání poradců pro oběti

Modul: Právní rámec

Modul: Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace

Doba realizace aktivity je od 1. 7. 2016 do 30. 6. 2020.

Výstupy KA 03:

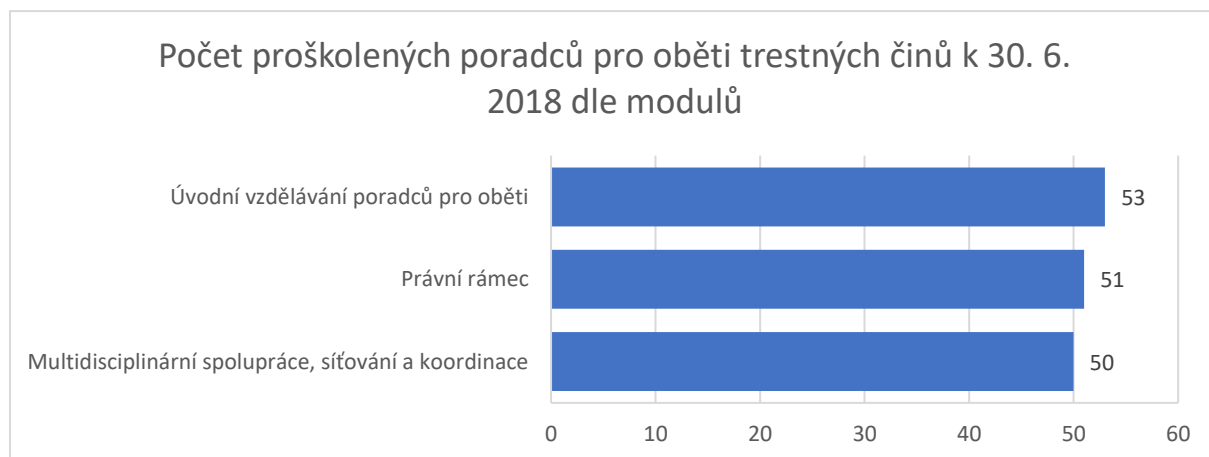
- Harmonogram a obsah vzdělávacích kurzů
- Rozšíření odborných kompetencí 55 poradců pro oběti trestných činů
- Prezenční listiny vzdělávacích kurzů
- Hodnocení kurzů

Od začátku projektu PZJ II do konce června 2018 absolvovalo alespoň jeden ze tří modulů 55 poradců. Všechny tři moduly absolvovalo 47 poradců. Pro splnění indikátoru je třeba proškolit ještě 8 poradců.

Počty poradců, kteří v rámci sledovaného období absolvovali jednotlivé moduly zobrazuje následující graf 3. Kurz s názvem „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ absolvovalo do poloviny roku 2018 celkem

53 poradců. Kurzu „Právní rámec“ se zúčastnilo ve sledovaném období 51 poradců a kurzu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ 50 poradců pro oběti. Absolvování modulů nebylo posloupné. Poradce mohl jako první absolvovat jakýkoli ze třech modulů závisle na tom, v jakém období nastoupil na svou pozici a jaký modul se konal.

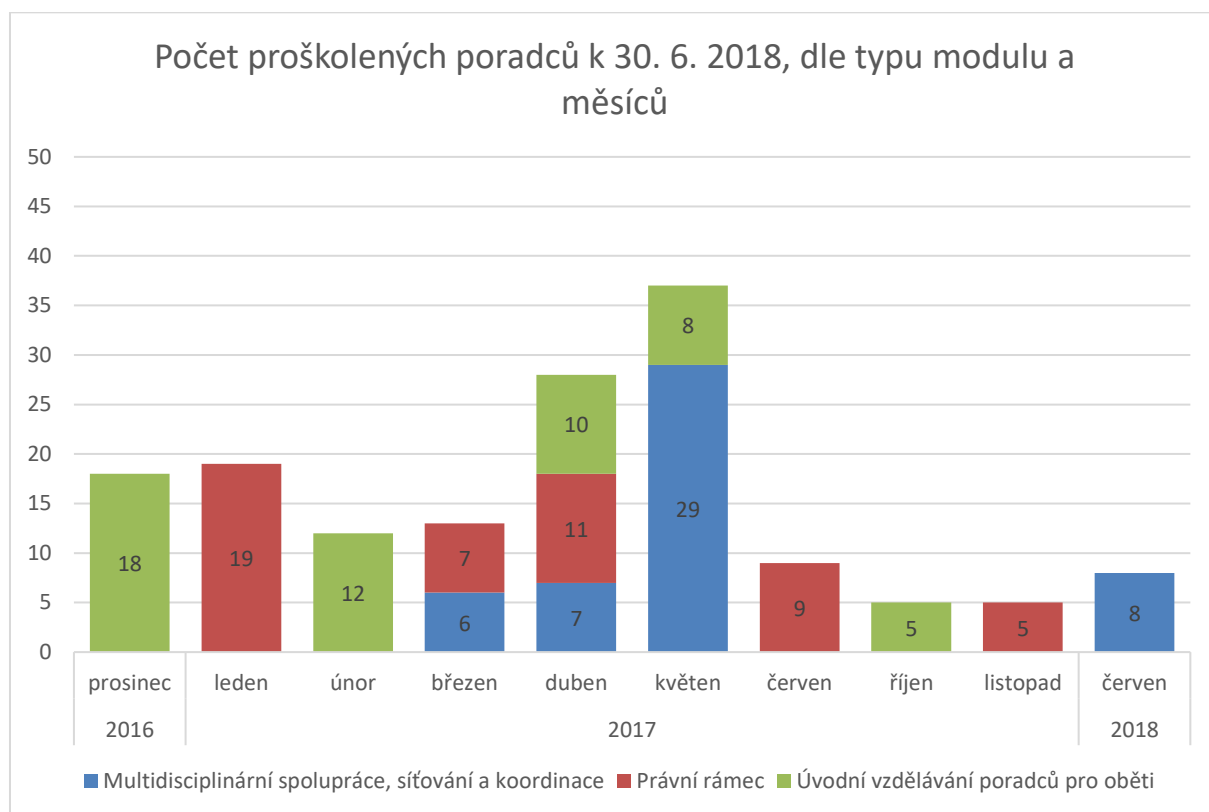
Graf 3 Počet proškolených poradců pro oběti trestných činů k 30. 6. 2018 (N)

Zdroj: PMS, PZJ II

První školení proběhlo v prosinci roku 2016, kdy bylo proškolen 18 poradců v rámci kurzu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“. Rozložení modulů v roce 2017 a 2018 a počty účastníků, kteří se jich účastnili, ukazuje následující graf 4. V roce 2017 absolvovalo modul „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ celkem 35 poradců, modul „Právní rámec“ 51 poradců a modul „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ 42 poradců. Nejvíce poradců bylo proškolen v květnu. V roce 2018 proběhlo do konce června školení modulu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“, kdy bylo proškolen 8 poradců.

Graf 4 Počet proškolených poradců pro oběti trestných činů k 30. 6. 2018, dle typu modulu a měsíců (N)

Zdroj: PMS, PZJ II

Doba realizace této aktivity je od 1. 7. 2016 do 30. 6. 2020. První školení probíhalo až v prosinci 2016. **Toto zpoždění je zapříčiněno obtížemi s obsazováním pozic poradců pro oběti.** Zároveň to znamená, že poradci poskytovali poradenství obětem často dříve, než absolvovali některý ze tří vzdělávacích modulů. V těchto případech byli poradci školeni individuálně regionálními konzultanty, měli k dispozici informační materiály, manuály a postupy. **Mohlo se tedy stát, že poradci měli informace k dispozici ještě před samotným školením a školení pro ně nemuselo být velkým přínosem. Jak ale ukazuje dotazníkové šetření mezi poradci, viz dále, poradci hodnotili vzdělávání pozitivně a přínosně a nejčastěji si odnášeli z kurzů nové informace a také kontakty na ostatní kolegy. Školení také pomáhalo poradcům utřídit si informace, které již měli.**

- **Do dalšího plánování vzdělávání je možné zvážit, zda po splnění indikátoru počtu proškolených poradců (absolvování třech základních modulů) se nevěnovat více vzdělávání poradců v jiných tematických modulech.** Nebude tak docházet k situacím, kdy poradce absolvuje úvodní školení v době, kdy se již plně věnuje poradenství, a tudíž už základní informace a znalosti má. Naopak rozšíření tematických kurzů může poradce více obohatit o nové informace a být celkově užitečnější.

V průběhu projektu došlo v rámci KA 03 k nepodstatné změně – rozšíření vzdělávacích kurzů. **Vznikly další čtyři tematické kurzy.** Kurz zaměřený na trestní právo absolvovalo celkem 22 poradců ve dvou školeních. Kurz týkající se domácího a sexuálního násilí absolvovalo 34 poradců ve čtyřech školeních. Kurz informující o dluhovém poradenství absolvovalo také 34 poradců ve čtyřech školeních. Kurz zaměřený na problematiku kyberšikany absolvovalo 31 poradců ve třech školeních. Všechny tyto kurzy se konaly v roce 2018. Je plánováno, že budou pokračovat další typy kurzů.

Dílní evaluační otázky zjišťují, jaký praktický přínos měly vzdělávací aktivity v tématice pomoci obětem trestných činů pro poradce pro oběti trestných činů. Klíčovým indikátorem byla praktičnost vzdělávacích aktivit. V rámci desk research byla zpracována data z dotazníkového šetření uskutečněného realizátory projektu za účelem hodnocení kurzů. Dále byly provedeny rozhovory se členy realizačního týmu (odbornými regionálními konzultanty, manažerkou projektu), kteří znali zpětnou vazbu účastníků vzdělávacích aktivit. Dále byl rozeslán dotazník účastníkům vzdělávacích aktivit, ve kterém bylo zjišťováno, zda získané informace využívají v praxi a jak hodnotí vzdělávání s odstupem času s přihlédnutím k jeho užitečnosti do budoucna.

2.3.1 Hodnotící dotazníky

Na konci kurzu účastníci vyplňují hodnotící dotazník. Tento dotazník byl rovněž předmětem evaluace aktivity KA 03. Celkem bylo k datu 25.10. 2018 vyplněno poradci pro oběti 123 dotazníků.²

Z hodnotících dotazníků vyplývá, že poradci odpovídali v rámci všech třech modulů převážně pozitivně, a to ve všech oblastech³. Poradci hodnotili kladně cíle kurzu, zdůrazňovali přínosnost praktických informací a žádoucí propojení teorie a praxe. Převážně pozitivně byla hodnocena také komunikace v jednotlivých modulech. Ani v jednom případě nebylo zaznamenáno negativní hodnocení. Poradci chválili týmovou spolupráci, příjemnou a přátelskou atmosféru a také možnost diskuze a kladení dotazů. Ve všech třech modulech se poradcům jako nejužitečnější jevily metody, které se zaměřují na praxi. Jednalo se o praktická cvičení, modelové situace, kazuistiky, příklady z praxe apod. V neposlední řadě měli poradci možnost napsat své připomínky anebo komentáře ke kurzu. V nich poradci například upozorňovali na velké množství informací, a naopak na málo času na jejich důkladné probrání a také následné vstřebání. Na konci dotazníku poradci měli možnost udělit kurzu celkové ohodnocení. Ve všech modulech převažovalo pozitivní hodnocení.

² Pro potřeby evaluace byly využity všechny vyplněné dotazníky ke dni samotné analýzy dat, a to z důvodu získání co největšího množství dat, a tedy i odpovědí. Z důvodu nízkého počtu respondentů je vždy počítáno s absolutními četnostmi (N).

³ Výsledky analýzy odpovědí z hodnotících dotazníků obsahuje Příloha č. 1: Hodnotící dotazníky vzdělávání poradců pro oběti trestných činů.

2.3.2 Evaluační dotazníky pro poradce

V rámci evaluace aktivity KA 03 byl vytvořen online dotazník určený poradcům pro oběti trestných činů, kteří se účastnili alespoň jednoho ze tří vzdělávacích modulů. V dotazníku se poradci mohli vyslovit, zda pro ně byly informace získané v kurzech užitečné, jak hodnotí časovou dotaci kurzů a formu předávání informací. Dále měli možnost vyjádřit, co považují v kurzech za nejužitečnější pro svou praxi a co jim kurzy praktického přinesly, anebo co jim naopak chybělo. V neposlední řadě byly dotazováni, zda využili informace z kurzů při své práci a zda si myslí, že je využijí i v budoucnu.⁴

Dotazník vyplnilo celkem 71 poradců. V rámci modulu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ dotazník vyplnilo 23 poradců, v modulu „Právní rámec“ dotazník vyplnilo 27 poradců a v modulu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ dotazník vyplnilo 21 poradců.

Poradci hodnotili informace z kurzů převážně jako užitečné. Za nejužitečnější poradci považovali informace z modulu „Právní rámec“. Nadpoloviční většina poradců také souhlasila s tím, že bylo na kurzu předáno velké množství informací. Avšak většina dotazovaných poradců hodnotila přísun velkého množství informací pozitivně. Pokud dle poradců nebylo na kurzech předáno velké množství informací, bylo to hodnoceno kladně. **Ve všech modulech rovněž převažovalo pozitivní hodnocení časové dotace kurzů.** V rámci modulu „Právní rámec“ byl však podíl poradců, kteří považovali časovou dotaci kurzu za nedostatečnou, nejvyšší. Modul „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ dotazovaným přinesl především **nové informace a praktické návody**. Modul „Právní rámec“ přinesl poradcům v první řadě **nové informace a pomohl jim zorientovat se v problematice a utřídit si informace, které už měli**. V rámci modulu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ nejčastěji poradci získali nové informace a praktické návody. **Většina poradců odpověděla, že získané informace již využili ve své dosavadní praxi.** Jak se ukazuje, je důležitým tématem náhrada škody a peněžité pomoci, stejně tak jako komunikace a práce s oběťmi anebo síťování a multidisciplinární týmy. **Většina poradců se taktéž domnívá, že nabyté znalosti využije i v budoucnu.** Největší přesvědčení o využitelnosti získaných znalostí měli poradci, kteří absolvovali modul „Právní rámec“.

Na základě těchto zjištění vyplývá, že poradci, kteří absolvovali alespoň jeden ze vzdělávacích modulů, považují získané znalosti převážně za přínosné a užitečné, využitelné v praxi nejen v současné době, ale také do budoucna. Jako největší přínos se jeví důraz na praxi a konkrétní případy a jejich řešení.

⁴ Výsledky analýzy odpovědí z evaluačních dotazníků obsahuje Příloha č. 2: Evaluační dotazníky vzdělávání poradců pro oběti trestných činů.

2.4 KA 04 – Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách

Tato klíčová aktivita rozšiřuje odborné kompetence cílových skupin pracovníků v sociálních službách a sociálních pracovníků. Cílem této aktivity je dle projektové dokumentace, aby tito pracovníci dokázali rozpoznat znaky trestné činnosti a podporovat oběti v uplatňování jejich práv. Tato aktivita je realizována v jednotlivých projektových lokalitách formou školení. Školení probíhá v rozsahu 40 hodin. Zahrnuje přímé vzdělávání s časovou dotací 16 hodin, 15 hodin e-learningu s řešením vzorových kazuistik a studiem dalších vzdělávacích materiálů⁵ a individuální konzultace, osobní anebo telefonické, v rozsahu 3 hodiny ročně po dobu 3 let. **Dle projektu bude proškolen 660 pracovníků v sociálních službách a sociálních pracovníků. Jedná se o indikátor projektu.**

Doba realizace aktivity je od 1. 7. 2016 do 30. 6. 2020.

Výstupy KA 04:

- Harmonogram a obsah vzdělávacích kurzů
- Rozšíření kompetencí 660 pracovníků v sociálních službách a sociálních pracovníků
- Prezenční listiny vzdělávacích kurzů
- Konzultace s účastníky kurzů
- Vytvořený e-learning
- Hodnocení kurzů

Od začátku projektu PZJ II do 30. 6. června 2018 absolvovalo školení 309 sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pro splnění indikátoru projektu je třeba proškolit ještě 351 pracovníků. Vzhledem k dosavadní dynamice plnění počtu proškolených pracovníků, není naplnění indikátoru rizikové.

Počty sociálních pracovníků a pracovníků v roce 2017 a 2018 v sociálních službách, kteří v rámci sledovaného období absolvovali daný kurz, zobrazuje následující graf 5. Školení pracovníků probíhalo ve větší míře až v roce 2018, kdy bylo ke dni 30. 6. proškolen 237 pracovníků, zatímco v roce 2017 se školení účastnilo 72 pracovníků.

⁵ Rozbor jednotlivých práv obětí trestných činů, rubriky o činnosti PMS, informace o organizacích pomáhajících obětem trestných činů, vzdělávací rubriky zaměřené na vysvětlení pojmů z oblasti trestního práva a rubriky o aktualitách na poli pomoci obětem trestných činů.

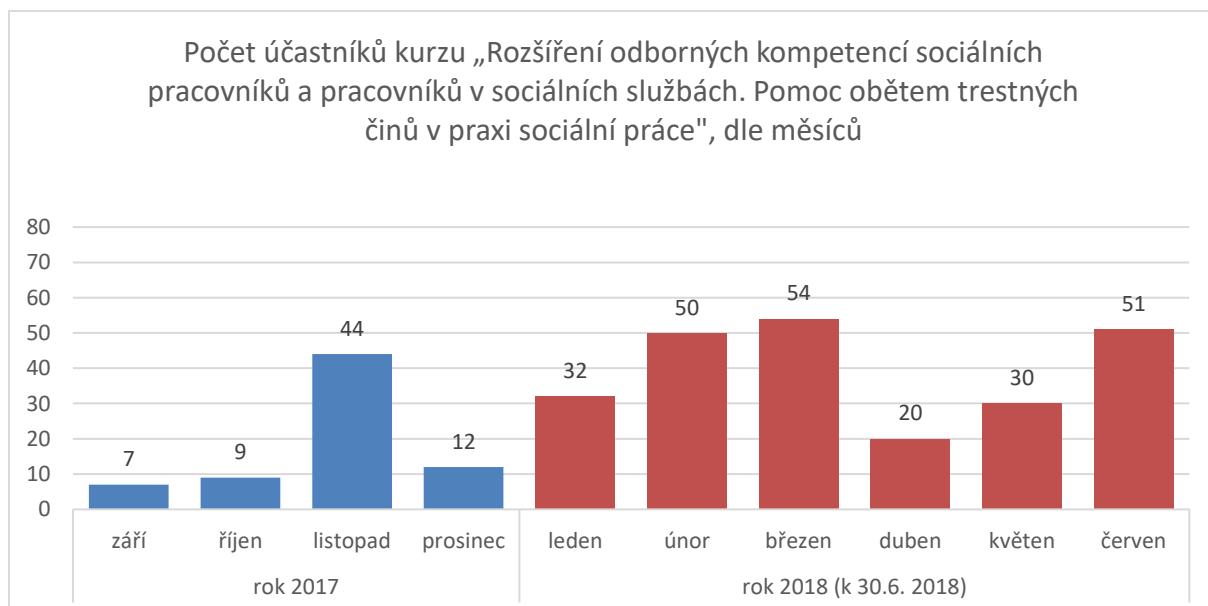
Graf 5 Počet účastníků kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“ (N)

Zdroj: PMS, PZJ II

Následující graf 6 zobrazuje počty proškolených pracovníků v jednotlivých sledovaných měsících. Je vidět, že nejvíce pracovníků bylo proškolen v únoru, březnu a červnu roku 2018, kdy počet za měsíc přesáhl 50 osob. Počty účastníků vzdělávání jsou v jednotlivých měsících neregulární a mají kolísavý charakter.

Graf 6 Počet účastníků kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“, dle měsíců

Zdroj: PMS, PZJ II

Graf 7 ukazuje, kolik účastníků vzdělávání bylo proškoleno v jednotlivých krajích České republiky. Nejvíce bylo proškoleno pracovníků ve Středočeském kraji (56), v Kraji Vysočina (44) a Pardubickém kraji (41). Naopak nejméně účastníků vykazuje Olomoucký kraj (7). Mezi kraje, ve kterých prozatím pracovníci školení neabsolvovali, patří Karlovarský kraj, Plzeňský kraj, Liberecký kraj a Hlavní město Praha. Tyto data mohou ukazovat na to, kde byli poradci přítomní a aktivní a kde se poradcům dařilo oslovovat zájemce o vzdělávání.

Graf 7 Počet účastníků kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“ k 30. 6. 2018, dle krajů, kde kurz proběhl (N)

Doba realizace aktivity KA 04 dle návrhu projektu je od 1. 10. 2016 do 31. 12. 2018. První školení proběhlo až v září 2017. Těžiště přípravy vzdělávání bylo v kompetenci odborných regionálních konzultantů. Školení je poskytováno zdarma. Poradci oslovovali pracovníky v regionu s nabídkou kurzu. Překážkou při získávání zájemců o školení je, že PMS nemůže získat akreditaci k vzdělávání a zájemce je potřeba výrazně motivovat jinými formami k absolvování vzdělávání. Důležitou roli zde hrají osobní a pracovní vazby poradců na potenciální účastníky. Největší problém s oslovováním byl zaznamenán ve státním sektoru.

- **Pro další plnění počtu účastníků aktivity KA 04 je vhodná cílená motivace, využití osobních vazeb a vztahů, které mohou vycházet například ze setkávání MT.**

Dílní evaluační otázky zjišťují, jaký praktický přínos měly vzdělávací aktivity v tématice pomoci obětem trestných činů pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách.

Klíčovým indikátorem byla praktičnost vzdělávacích aktivit. V rámci desk research byla zpracována data z dotazníkového šetření uskutečněného realizátory projektu za účelem hodnocení kurzů. Dále byly provedeny rozhovory se členy realizačního týmu (odbornými regionálními konzultanty, manažerkou projektu), kteří znali zpětnou vazbu účastníků vzdělávacích aktivit. Dále byl rozeslán dotazník účastníkům vzdělávacích aktivit, ve kterém bylo zjišťováno, zda získané informace využívají v praxi a jak hodnotí vzdělávání s odstupem času s přihlédnutím k jeho užitečnosti do budoucna.

2.4.1 Hodnotící dotazníky

Na konci kurzu účastníci vyplňují hodnotící dotazník. Ten sloužil jako zpětná vazba odborným regionálním konzultantům, kteří byli s tímto hodnocením obeznámeni. Tento dotazník byl rovněž předmětem evaluace aktivity KA 04. Celkem bylo k datu 25. 10. 2018 vyplněno pracovníky 287 dotazníků.⁶ Hodnotící dotazník se skládal z pěti otevřených otázek. Účastníci kurzu měli možnost vypsát, jak hodnotí 1) cíle kurzu, 2) komunikaci, 3) metody, 4) zda mají nějaké náměty a komentáře a 5) jak kurz hodnotí celkově.

Z hodnotících dotazníků vyplývá, že pracovníci odpovídali v rámci otázek převážně pozitivně, a to ve všech oblastech⁷. Pracovníci hodnotili pozitivně informace, které vycházely z praktických příkladů. Někteří byli rádi, že se jim dostalo inspirace, jak s oběťmi pracovat, a získali komplexní pohled na práci s nimi. Jiní oceňovali, že se mohli potkat s kolegy z jiných pracovišť a služeb anebo byli nasměrováni na další instituce. Drobné výtky se týkaly potřeby probrat některá z témat více detailněji (například odškodnění) nebo upozorňovali na nelogičnost uspořádání jednotlivých témat anebo přílišnou obecnost. Tři pracovníci kritizovali, že se na kurzu nedozvěděli žádné nové informace a nedošlo tudíž k rozšíření jejich znalostí.

V další otázce měli pracovníci možnost ohodnotit komunikaci lektora s účastníky kurzu i komunikaci mezi ostatními. **Pozitivní hodnocení udělila většina. Nejvýrazněji se při hodnocení komunikace objevovalo kladné hodnocení z hlediska týmové spolupráce, atmosféry, která na školení panovala, a možnosti vznést dotazy, jejich zodpovězení a diskuze s dalšími účastníky i lektorem.**

⁶ Pro potřeby evaluace byly využity všechny vyplněné dotazníky ke dni samotné analýzy dat, a to z důvodů získání co největšího množství dat, a tedy i odpovědí. Z důvodu nízkého počtu respondentů je vždy počítáno s absolutními četnostmi (N).

⁷ Výsledky analýzy odpovědí z hodnotících dotazníků obsahuje Příloha č. 3: Hodnotící dotazníky vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách.

Za nejužitečnější metody výuky považovali pracovníci kazuistiky, dále také prezentace a příklady z praxe. **Jsou to právě praktické informace, konkrétní příklady a jejich řešení, které pracovníci posuzovali jako nejpřínosnější.**

Na konci dotazníku měli pracovníci možnost udělit kurzu celkové ohodnocení, které bylo převážně **pozitivní**. Pracovníci vyzdvihovali, že na kurzu získali nové kontakty a také informace, které mohou použít při své práci. Někteří pracovníci viděli přínos informací i v osobní rovině (pokud by se například oni sami ocitli v roli oběti). Jiní oceňovali komplexnost informací anebo výměnu zkušeností mezi účastníky a prostor pro diskuzi.

2.4.2 Evaluační dotazníky pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách

V rámci evaluace aktivity KA 04 byl vytvořen online dotazník určený sociálním pracovníkům a pracovníkům v sociálních službách, kteří se účastnili vzdělávacího kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“. V dotazníku se mohli pracovníci vyslovit, zda pro ně byly informace získané v kurzu užitečné, jak hodnotí časovou dotaci kurzu a formu předávání informací. Dále měli možnost vyjádřit, co považují v kurzu za nejužitečnější pro svou praxi a co jim kurz přinesl praktického anebo co jim naopak chybělo. V neposlední řadě byli dotazováni, zda využili informace z kurzu při své práci a zda si myslí, že je využijí i v budoucnu. Dotazník vyplnilo celkem 106 pracovníků.⁸

Více než polovina pracovníků hodnotila informace, které na kurzu získala, jako velmi užitečné, méně než polovina hodnotila informace jako spíše užitečné a pouze tři pracovníci zvolili variantu „spíše neužitečné“. Téměř všichni pracovníci odpověděli, že jim na kurzu bylo předáno velké množství informací. Vyjma jednoho pracovníka, se všichni shodli na tom, že tuto skutečnost hodnotí kladně.

Většina pracovníků považovala časovou dotaci za dostatečnou. Méně než tři čtvrtiny pracovníků hodnotily formu jako „velmi srozumitelnou“. Pracovníci pro vlastní praxi považovali na nejdůležitější taková témata, která se týkala práce a komunikace s oběťmi trestného činu, zákona o obětech trestných činů, popisu procesu trestního řízení a celkově seznámení se s právními základy.

Na otázku, zda nějaké téma na kurzu chybělo, odpovědělo kladně 10 pracovníků. V odpovědích zaznívala například krizová intervence, jak pracovat s agresory, uplatňování náhrady škody. Někteří pracovníci by uvítali více kazuistik a praktických ukázek.

⁸ Výsledky analýzy odpovědí z evaluačních dotazníků obsahuje Příloha č. 4: Evaluační dotazníky vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách.

V další otázce bylo zjišťováno, co kurz pracovníkům přinesl. **Nejčastěji pracovníci odpovídali, že jim kurz přinesl nové informace a pomohl jim zorientovat se v problematice.** Méně než polovina pak získala praktické návody, seznámila se s problematikou do hloubky, utřídila si informace, které už měla. **Více než polovina pracovníků také využila informace z kurzu ve své praxi.** Nejčastěji pracovníci využili takové informace, které jim umožnili nasměrovat oběti k dalším kompetentním poskytovatelům pomoci. Dále získané znalosti pracovníci využili při poskytování první pomoci obětem anebo k tomu, aby se zorientovali v postupech a v komunikaci s orgány činnými v trestním řízení.

Poslední otázka dotazníku zjišťovala, zda pracovníci využijí něco z toho, co se v kurzech naučili, v budoucnu. Téměř polovina odpověděla, že určitě ano, a více než dvě pětiny odpověděli, že spíše ano. **Mezi těmi, kteří odpověděli na otázku kladně, převažoval názor, že si díky kurzu budou v budoucnu umět lépe poradit v případě, že se ve své praxi setkají s obětí trestného činu.** Ať už se bude jednat o citlivou, nezraňující komunikaci a naslouchání, nebo o poskytnutí informací a pomoci zorientovat se v právech, zákoně či trestním řízení.

Evaluační dotazník pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách byl doplněn o metodu založenou na porovnávání skupin, které se projektu přímo účastnily a ostatních (projektem nedotčených). Byl vytvořen online dotazník, který byl rozeslán pracovníkům, kteří se vzdělávání neúčastnili. Tento dotazník obsahoval tři otázky zjišťující informovanost ve třech základních oblastech: právní, mezioborové spolupráce a práce s oběťmi. Ty samé otázky byly položeny i pracovníkům, kteří se vzdělávání účastnili. Cílem bylo sledovat rozdíl mezi podpořenými a nepodpořenými subjekty. Celkem bylo rozesláno 20 dotazníků⁹. Návratnost činila 8 dotazníků. Z důvodu nízké návratnosti není možné učinit konečné závěry.

2.5 KA 05 Asistenti obětí u parolových komisí

V rámci této klíčové aktivity probíhají asistence poradců/asistentů při parolových slyšeních (jednání Komise pro podmíněné propuštění, která posuzuje připravenost odsouzeného na případné podmíněné propuštění). Oběti trestného činu jsou pro potřeby parolového slyšení individuálně kontaktovány poradcem (převážně telefonicky, případně emailem). Spolupráce je dobrovolná. Poradce je vybrán na základě bydliště oběti – působí v místě, do kterého má oběť nejbližší. Stává se, že se parolové slyšení koná ve větší vzdálenosti od místa bydliště oběti (záleží to na umístění pachatele).

⁹ Jednalo se o subjekty zapsané v Registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů.

Pokud mají oběti dále zájem, je domluveno osobní setkání, na kterém je poradce seznámí s možností spolupráce, poskytne jim informace o proceduře projednávání žádosti o podmíněné propuštění a o roli jednotlivých subjektů a jich samotných.

Poradce poskytuje obětem trestného činu osobní podporu při zpracování prohlášení oběti o dopadech trestného činu, komunikuje s příslušným probačním úředníkem a osobně prezentuje prohlášení oběti o dopadech trestného činu na parolovém slyšení v případě, kdy oběti nechtějí být účastny parolového slyšení. Připravuje rovněž zprávu o spolupráci, kterou oběť autorizuje.

Touto klíčovou aktivitou je projekt provázán s projektem Křehká šance II, jehož klíčovou aktivitou je realizace parolových slyšení ve věznicích.

Doba realizace aktivity je od 1. 9. 2016 do 31. 3. 2020.

Výstupy KA 05:

- Prohlášení oběti o dopadech trestného činu
- Záznamy z kontaktování obětí trestného činu

V rámci evaluace bylo realizováno šest rozhovorů s poradci, kteří mají zkušenosti s parolovými slyšeními.

Oběť ne vždy sepisuje prohlášení o dopadech trestného činu. Pokud se oběť rozhodne prohlášení neseptat, neznamená to nevýhodu. Záleží vždy na konkrétním případě a jeho kontextu. Oběti se mohou obávat, že by se pachatel mohl mstít, anebo nechtějí, aby pachatel věděl, jak moc se jim jeho čin promítl do života. Případně oběti už nechtějí opakovaně situaci rozebírat anebo nechtějí sepisovat rozsáhlé prohlášení, nevěří si například ve zvládnutí stylistiky. Naopak jeho sepsání může být pro oběti způsob, jak dát průchod svým emocím, a současně pro členy parolové komise může být dalším vodítkem při další práci. Oběť má také možnost pachateli položit otázky.

Oběť se může účastnit parolového slyšení. A to buď aktivně, přečíst své prohlášení o dopadu, či požádat, aby prohlášení přečetl poradce, anebo pasivně v roli pozorovatele. V posledním případě, ale oběť nemůže vstupovat do slyšení a vyjadřovat se k tomu, co zazní. To je pro mnohé zatěžující. Zkušenosti poradců s účastí obětí jsou různé, vždy záleží na daném případě a oběti. Pokud se oběť rozhodne účastnit, může být motivem potřeba uzavřít danou situaci, říct zpětně pachateli, jak jí čin zasáhl. V případě, že se oběti nechtějí účastnit osobně parolového slyšení, je to například z důvodu, že mají z pachatele strach, nechtějí ho opět potkat. Mezi další faktory, které hrají roli při rozhodování, zda se účastnit, lze zařadit kolik času uběhlo od trestného činu, jaký dostal pachatel trest, zda byla oběť odškodněna apod.

Ze zkušeností poradců se ukazuje, že jedním z motivů obětí, proč vstoupit do parolového slyšení, je slyšet od pachatele vyjádření lítosti anebo omluvy. Dalším důvodem je, že oběti chtějí znát konečný výsledek slyšení, zda bude pachatel propuštěn.

Pokud má oběť zájem, tak s poradcem probírá i samotný trestný čin anebo situaci, která následovala po činu. Z rozhovorů s poradci, kteří poskytovali asistenci, vyplývá, že mnohdy jednají s oběťmi, které i po delší době od trestného činu nemají tuto událost zpracovanou, nemají informace, jak mohou svou situaci řešit. V takových případech je možné setkávat se s poradcem vícekrát, a to i po skončení slyšení, anebo oběti předat kontakt na dalšího poskytovatele pomoci.

Oběti se v rámci parolového slyšení ocitají v poněkud jiné pozici než oběti poradenství. Pro oběti, které jsou takto osloveny, to znamená znovu otevření starého případu, kdy tímto bývají vytrženy z každodenního života, musí si opětovně vzpomínat a objevuje se riziko retraumatizace a opětovné viktimizace. Současně některé oběti zažívají pocit nespravedlnosti, který se pojí s možným propuštěním pachatele. Znamená to pro ně překvapivé a nepříjemné zjištění. Výsledek parolového slyšení tak může být pro oběti negativní (samozřejmě vše záleží na konkrétní situaci). **Z těchto důvodů je vhodné obětem důsledně a citlivě vysvětlovat, co jim může přinést, když do parolového slyšení vstoupí. Oběti také v některých případech potřebují objasnit, jak je možné, že si pachatel žádá o podmíněčné propuštění. A pokud k propuštění dojde, ačkoli si to oběť nepřála, tak je přínosné jí to vysvětlit, aby propuštění pachatele nebrala jako další neúspěch ve svém životě.** Práce s oběťmi v rámci asistence u parolových slyšení vyžaduje, aby měl už poradce zkušenosti s prací s oběťmi. **Je potřeba poskytovat více psychosociální podpory.**

2.6 KA 06 – Analýza potřeb obětí a externí evaluace

Cílem této klíčové aktivity je poskytnout zdroje, které budou sloužit společně s daty předchozích projektů ke zpracování studie zabývající se potřebami obětí.

Výstupy KA 06:

- Analýza potřeb obětí trestných činů
- Databáze monitoringu potřeb obětí trestných činů
- Průběžné evaluační zprávy
- Závěrečná evaluační zpráva

Evaluace aktivity bude řešena v Závěrečné evaluační zprávě.

2.7 KA 07 – Změna postojů cílové skupiny

Tato aktivita navazuje na všechny realizované aktivity projektu a zvyšuje povědomí o postojích cílové skupiny projektu v oblasti práv obětí a trestního řízení, které jsou jedním z cílů projektu.

Výstupy KA 07:

- Tematické informační materiály
- Rádiové spoty
- Články v regionálním tisku
- Videospoty

V průběhu března roku 2018 byla veřejná zakázka vyhlášena. V polovině června 2018 započala realizace veřejné zakázky, která trvala 5 měsíců do poloviny listopadu. Evaluace aktivity bude řešena v Závěrečné evaluační zprávě.

3 Závěry a doporučení

Velice pozitivně lze hodnotit zájem realizačního týmu o smysluplnost a pragmatičnost, která se odráží v celém řízení a realizaci projektu. Všechny klíčové aktivity projektu jsou nastaveny takovým způsobem, aby směřovaly ke splnění vytyčených cílů projektu.

Mezi limity projektu lze zařadit časový odstup půl roku od předchozího projektu PZJ. Tento odstup neumožnil využít efektivně lidské a materiální zdroje z předchozího projektu, navázat plynule na již fungující mechanismus a udržet kontinuitu. Bylo potřeba vše ustanovovat od začátku (obsazování pozic poradců, zřizování poraden apod.), což bylo časově i administrativně náročné a stalo se významným faktorem, který ztížil počáteční nastartování projektu. Doba určená pro zřizování poraden, vybírání poradců a jejich obsazování v jednotlivých lokalitách nebyla v projektu dostatečně vymezena. Při vytváření návrhu projektu nebyla tato omezení reflektována a nepočítalo se s nimi. Realizátoři si však v průběhu projektu těchto překážek byli vědomi a reagovali na ně. Zpoždění ze začátku projektu se pak promítá i do dalších fází a aktivit, odráží se také v naplňování časového harmonogramu. V počátcích projektu byla limitem také pracovní neschopnost manažerky projektu a následné změny na této pozici. Aktivita KA 01 Pomoc a poradenství obětem trestných činů je poznamenána vyšší fluktuací poradců pro oběti trestných činů. Nástupy poradců, a tedy i fungování poraden v regionech bylo pozvolné. Jednou z možností, jak předcházet riziku vyšší fluktuace, může být propojit takové sousedící regiony, u kterých to lze, pod správu jednoho poradce, který bude mít zdvojené pracovní úvazky.

I přes tyto překážky se dařilo postupně naplňovat klíčový indikátor projektu počty účastníků vzdělávání. Do poloviny roku 2018 absolvovala vzdělávání v rámci aktivity KA 04 téměř polovina z povinného počtu sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Počty proškolených poradců v rámci aktivity KA 03 přesáhly tři čtvrtiny cílové hodnoty. Naopak indikátor poskytnutí nebagatelní podpory v rozsahu 40 hodin pro skupinu 110 zvláště zranitelných obětí trestné činnosti se prozatím daří plnit s obtížemi. Do konce listopadu 2018 byla odevzdána méně než třetina monitorovacích listů. Vzhledem k dosavadní dynamice plnění počtu podpořených zvláště zranitelných obětí je naplnění indikátoru velmi rizikové.

Aktivity KA 03 a 04 byly vhodně nastaveny vzhledem k cílům projektu. Vyjma plnění kvantitativních indikátorů je ukazatelem naplnění také spokojenost účastníků vzdělávání. Evaluační dotazníky ukázaly, že poradci i sociální pracovníci a pracovníci v sociálních službách hodnotili kladně cíle kurzu, zdůrazňovali přínosnost praktických informací a žádoucí propojení teorie a praxe. Poradci hodnotili informace z kurzů převážně jako užitečné. Většina poradců odpověděla, že získané informace již využili

ve své dosavadní praxi. Většina poradců se taktéž domnívá, že nabyté znalosti využije i v budoucnu. Podobně v evaluačním dotazníku odpovídali také účastníci aktivity KA 04. Pracovníci hodnotili jako užitečné informace, které vycházely z praktických příkladů. Někteří byli rádi, že se jim dostalo inspirace, jak s oběťmi pracovat, a získali komplexní pohled na práci s nimi. Jiní oceňovali, že se mohli potkat s kolegy z jiných pracovišť a služeb, anebo byli nasměrováni na další instituce. Výhrady, které se mezi účastníky vzdělávání objevily, byly v menšině. Pokud to bylo v silách realizačního týmu, bylo na zásadní výtky reagováno.

Jak již bylo zmíněno, docházelo v rámci realizace jednotlivých klíčových aktivit k posunům termínů započítání realizace, avšak pozitivní je, že žádný posun prozatím nemá vliv na výsledek projektu.

Zpoždění v obsazování pozic poradců zapříčinilo, že poradci poskytovali poradenství obětem často dříve, než absolvovali některý ze tří vzdělávacích modulů. Do dalšího plánování vzdělávání je možné zvážit, zda se po splnění indikátoru počtu proškolených poradců (absolvování třech základních modulů) nevěnovat více vzdělávání poradců v jiných tematických modulech.

Pro další plnění počtu účastníků aktivity KA 04 je vhodná cílená motivace, využití osobních vazeb a vztahů, které mohou vycházet například ze setkávání MT. V rámci školení se osvědčili interaktivní metody a důraz na praktické příklady, v čemž je příhodné pokračovat.

Spolupráce ve formě setkávání MT se daří a členové týmů se setkávají. Pro další pokračování realizace MT v rámci aktivity KA 02 je vhodné zaměřit se na motivování potenciálních aktérů se účastnit. Využívat osobní kontakty a setkávání se tváří v tvář. Dále je důležité objasňovat cíle MT pro stávající členy.

V případě aktivity KA 05 je třeba nadále brát v potaz, že se u obětí může objevit riziko retraumatizace a opětovné viktimizace, a poskytovat jim velké množství psychosociální podpory s ohledem na jejich životní situaci.

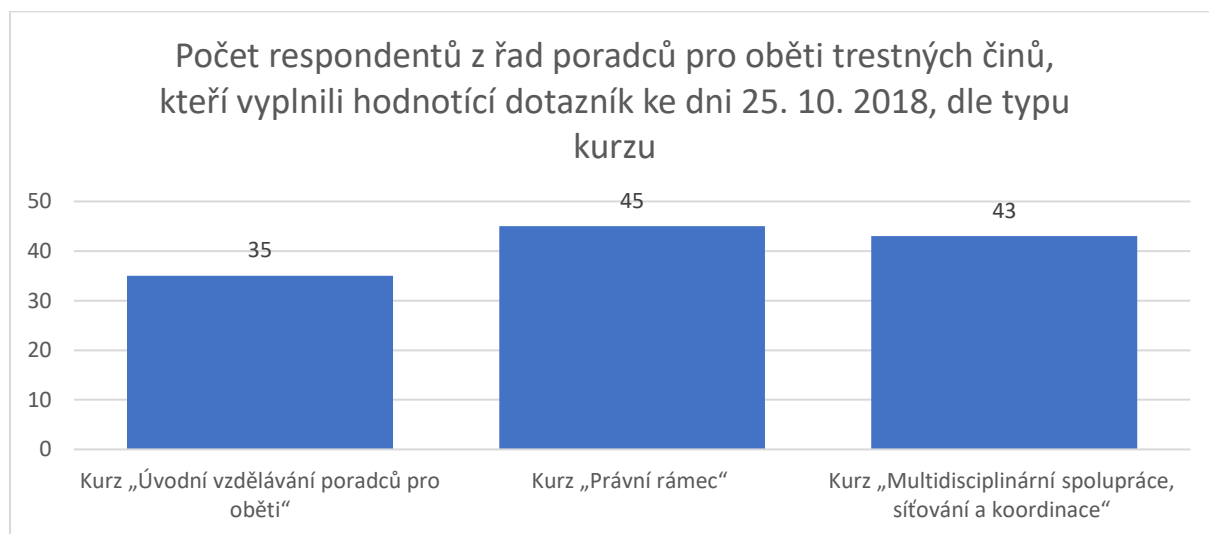
Seznam grafů

Graf 1 Počet lokalit, ve kterých se uskutečnilo do 30. 6. 2018 alespoň jedno setkání multidisciplinárního týmu, dle krajů (N).....	10
Graf 2 Počet setkání multidisciplinárních týmů do 30. 6. 2018 dle krajů (N).....	11
Graf 3 Počet proškolených poradců pro oběti trestných činů k 30. 6. 2018 (N).....	15
Graf 4 Počet proškolených poradců pro oběti trestných činů k 30. 6. 2018, dle typu modulu a měsíců (N).....	16
Graf 5 Počet účastníků kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce" (N).....	20
Graf 6 Počet účastníků kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce", dle měsíců.....	20
Graf 7 Počet účastníků kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce" k 30. 6. 2018, dle krajů, kde kurz proběhl (N).....	21

Příloha č. 1: Hodnotící dotazníky vzdělávání poradců pro oběti trestných činů.

Na konci kurzu poradci pro oběti vyplňují hodnotící dotazník. Tento dotazník byl rovněž předmětem evaluace aktivity KA 03. Celkem bylo k datu 25. 10. 2018 vyplněno poradci pro oběti 123 dotazníků.¹⁰

Graf 8 Počet respondentů z řad poradců pro oběti trestných činů, kteří vyplnili hodnotící dotazník ke dni 25. 10. 2018, dle typu kurzu (N)

Zdroj: PMS, PZJ II

Hodnotící dotazník se skládal z pěti otevřených otázek. Účastníci kurzu měli možnost vypsát, jak hodnotí 1) cíle kurzu, 2) komunikaci, 3) metody, 4) zda mají nějaké náměty a komentáře a 5) jak kurz hodnotí celkově.

Odpovědi účastníků kurzů měly podobu psaného textu a nebyly strukturované.¹¹ Pro potřeby analýzy byly tudíž vytvořeny kategorie odpovědí, do kterých byl výrok každého respondenta následně zařazen. Pro otázky tak vznikly kategorie odpovědí: „pozitivní hodnocení“, „drobné výtky“, „negativní hodnocení“. **Hodnocení cílů modulů zobrazují následující tři grafy. Ve všech třech modulech převažuje pozitivní hodnocení.**

U kurzu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ se drobné výtky pěti poradců týkaly toho, že kvůli mnoha dotazům nebylo tolik prostoru vše řádně probrat, nebylo mnoho času na problematiku anebo

¹⁰ Pro potřeby evaluace byly využity všechny vyplněné dotazníky ke dni samotné analýzy dat, a to z důvodů získání co největšího množství dat, a tedy i odpovědí. Z důvodu nízkého počtu respondentů je vždy počítáno s absolutními četnostmi (N).

¹¹ Někteří odpověděli jedním slovem, jiní ke svému hodnocení použili rozvětvená souvětí.

chybělo představení základních právních informací. Dva poradci cíle nehodnotily vůbec. Naopak 28 poradců udělilo hodnocení pozitivní.

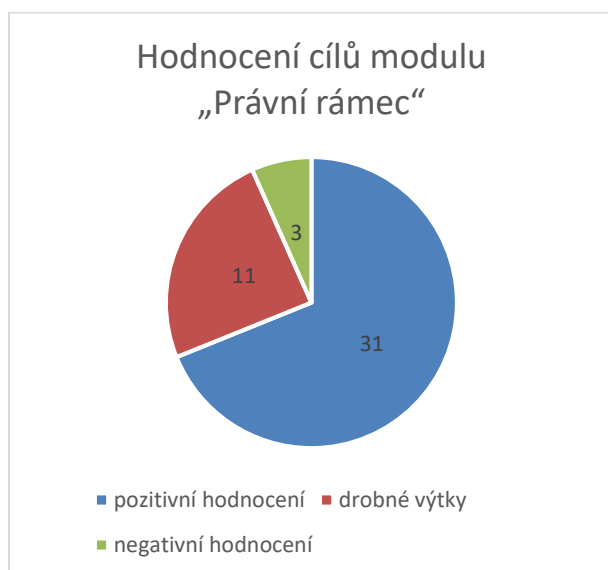
Graf 9 Hodnocení cílů modulu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ (N)

Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

Cíle modulu „Právní rámec“ se setkaly s drobnými výtkami v 11 případech. Poradci zmiňovali například širší záběr tématu, který se věnoval více občansko-právním sporům, anebo se vyjadřovali k tomu, že bylo ponecháno méně prostoru pro praktické informace. Tři poradci pak cíle kurzu hodnotili negativně. Upozorňovali na chybějící informace věnující se zákonu o obětech trestných činů a na to, že dle nich byli poradci seznámeni s věcmi, se kterými se nesetkávají. **Tyto komentáře byly v průběhu školení zaznamenány a bylo na ně ze strany realizačního týmu reagováno. Na základě podnětů bylo komunikováno s lektorem o možnosti upravit obsah školení.**

Graf 10 Hodnocení cílů modulu „Právní rámec“ (N)

Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

Hodnocení cílů modulu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ se ve čtyřech případech setkala s drobnými výtky, které se týkaly menšího prostoru pro praktické informace.

Graf 11 Hodnocení cílů modulu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ (N)

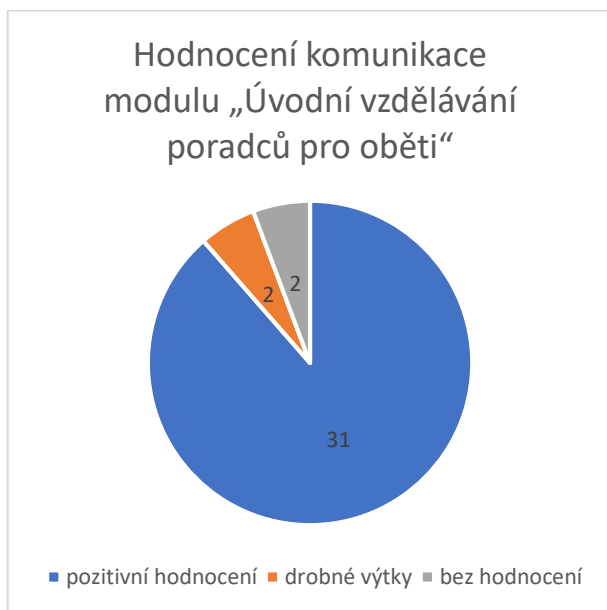
Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

Jsou to právě praktické informace, jejichž přísun poradci hodnotili všeobecně pozitivně v každém z modulů.

V další otázce měli poradci možnost hodnotit komunikaci lektora s účastníky kurzu i komunikaci mezi ostatními. **Následující tři grafy ukazují, že ve všech třech modulech poradci hodnotili komunikaci převážně pozitivně. Ani v jednom případě nebylo zaznamenáno negativní hodnocení.**

Poradci posuzující komunikaci v kurzu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ měli drobné výtky pouze ve dvou případech. Objevil se názor, že bylo upřednostněno „tmelení skupiny“ na úkor odborného vzdělávání. Většina poradců (31) hodnotila komunikaci ale kladně.

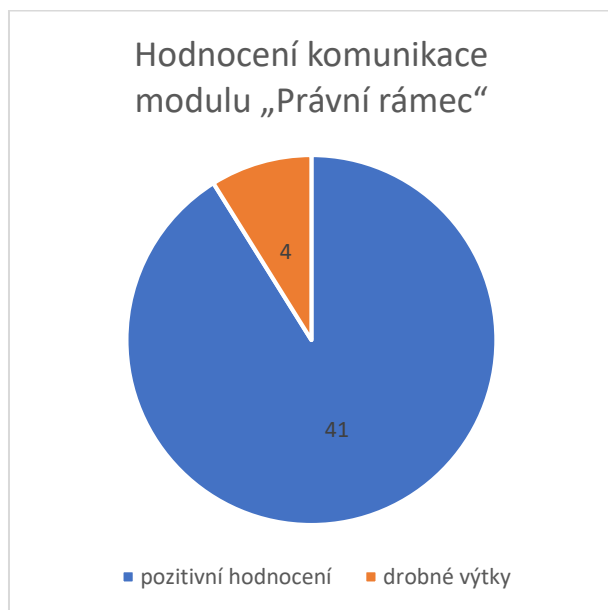
Graf 12 Hodnocení komunikace modulu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ (N)

Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

Při hodnocení komunikace v modulu „Právní rámec“ měli drobné výtky 4 poradci, 41 poradců se vyjádřilo pozitivně. Výtky směřovaly k nesystematičnosti odpovědí na dotazy a menšímu zapojení účastníků do debaty.

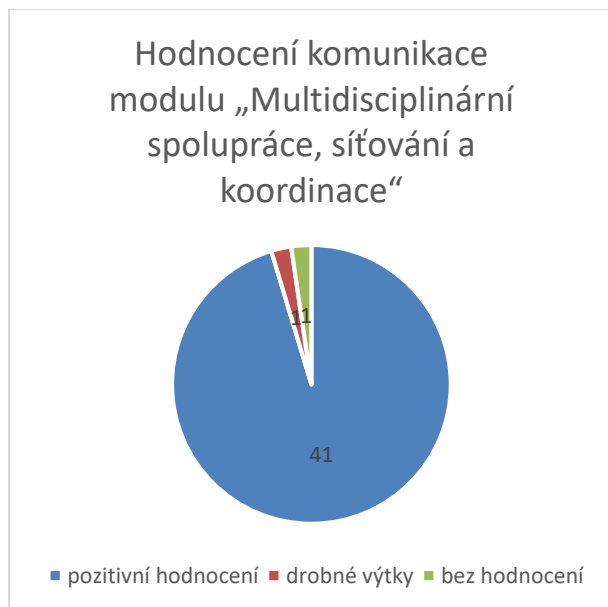
Graf 13 Hodnocení komunikace modulu „Právní rámec“ (N)

Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

V hodnotících dotaznících modulu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ se objevila pouze jedna drobná výtka, že se v diskusi příliš zabíhalo do oblastí, které se netýkaly tématu školení.

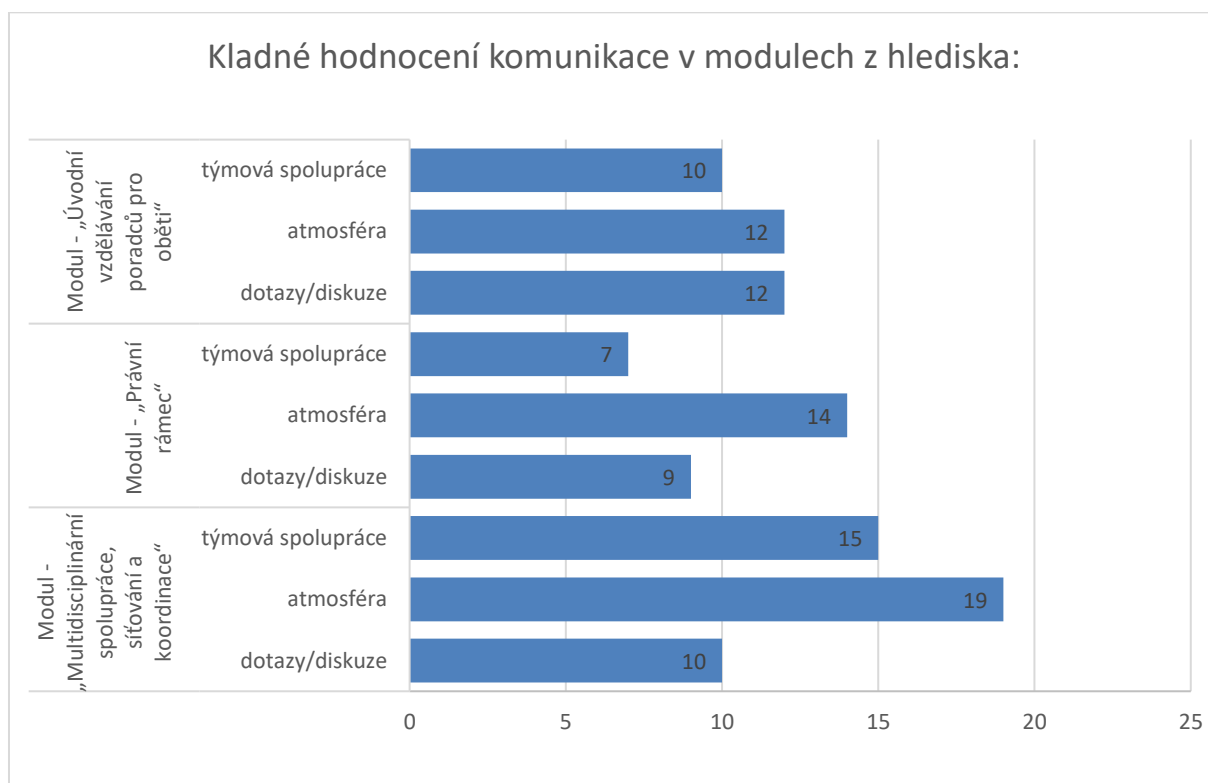
Graf 14 Hodnocení komunikace modulu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ (N)

Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

Nejvýrazněji se při hodnocení komunikace všeobecně objevovalo kladné hodnocení z hlediska týmové spolupráce, atmosféry, která na školení panovala, a možnosti vznést dotazy, jejich zodpovězení a diskuze s dalšími účastníky i lektorem. Graf 15 ukazuje, kolikrát se v hodnotících dotaznících toto kladné hodnocení explicitně objevilo.

Graf 15 Kladné hodnocení komunikace v modulech z hlediska týmové spolupráce, atmosféry, dotazů/diskuze (N)

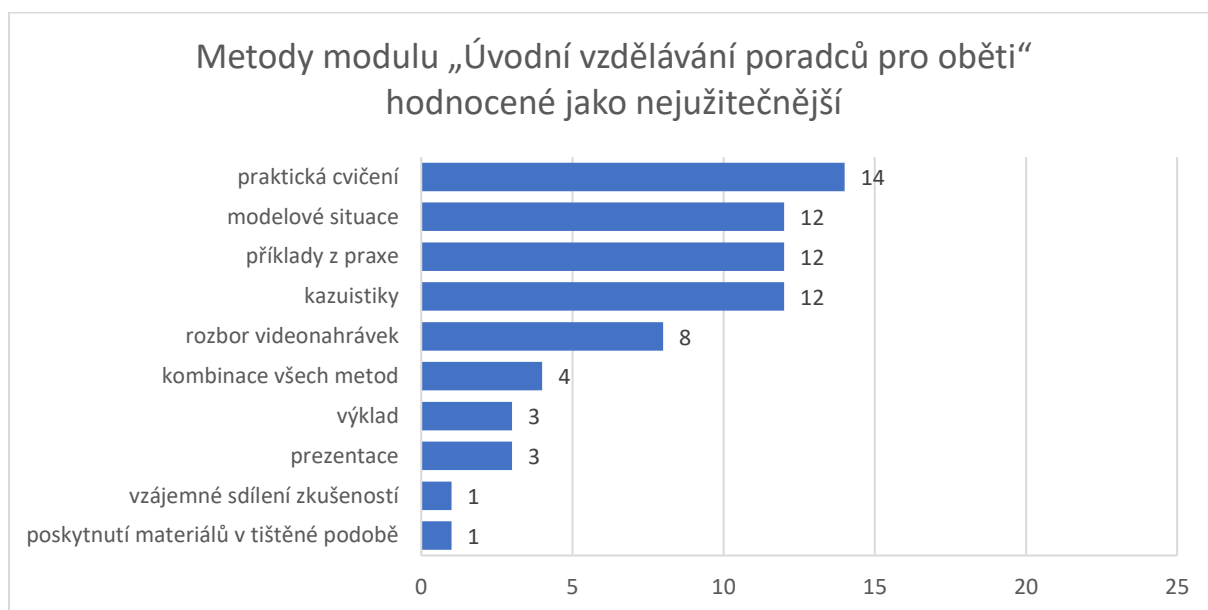

Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

Poradci hodnotili také pozitivně možnost vyměnit si na kurzu zkušenosti s ostatními kolegy, sdílet a inspirovat se v řešení problémů. Někteří zmiňovali motivaci pro další práci, které se jim na kurzech dostalo.

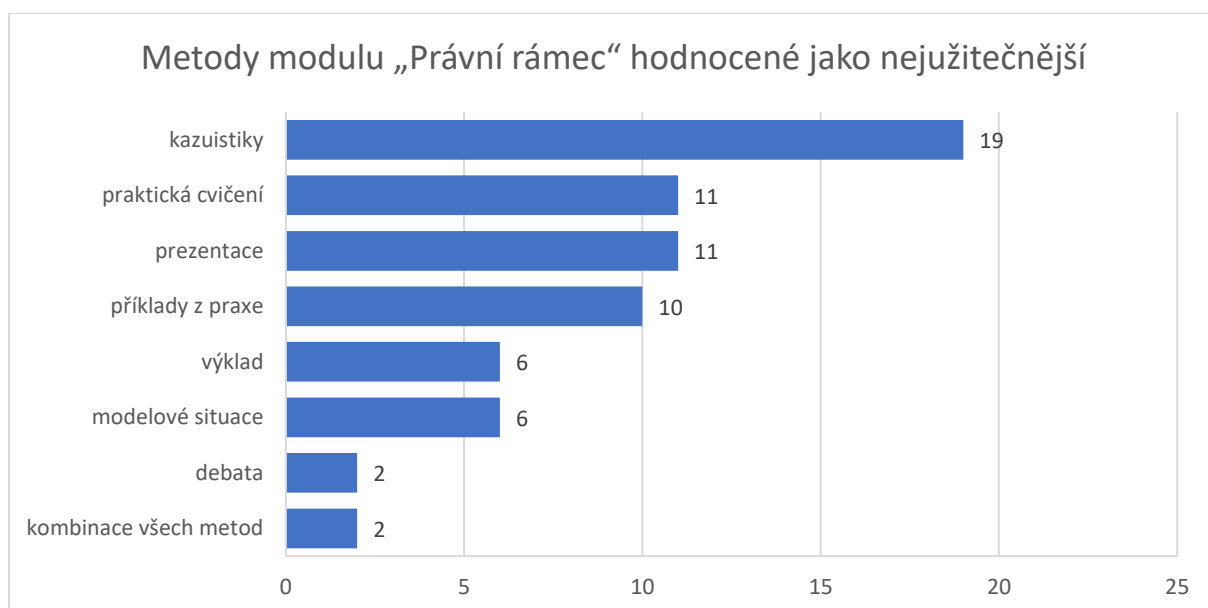
Poradci se mohli také v hodnotícím dotazníku vyjádřit, jaké metody považují za nejužitečnější. Výsledky zobrazují následující tři grafy. **Ve všech třech modulech se poradcům jako nejužitečnější jeví metody, které se zaměřují na praxi.** Jedná se o praktická cvičení, modelové situace, kazuistiky, příklady z praxe apod.

Graf 16 Metody modulu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ hodnocené jako nejužitečnější (N)

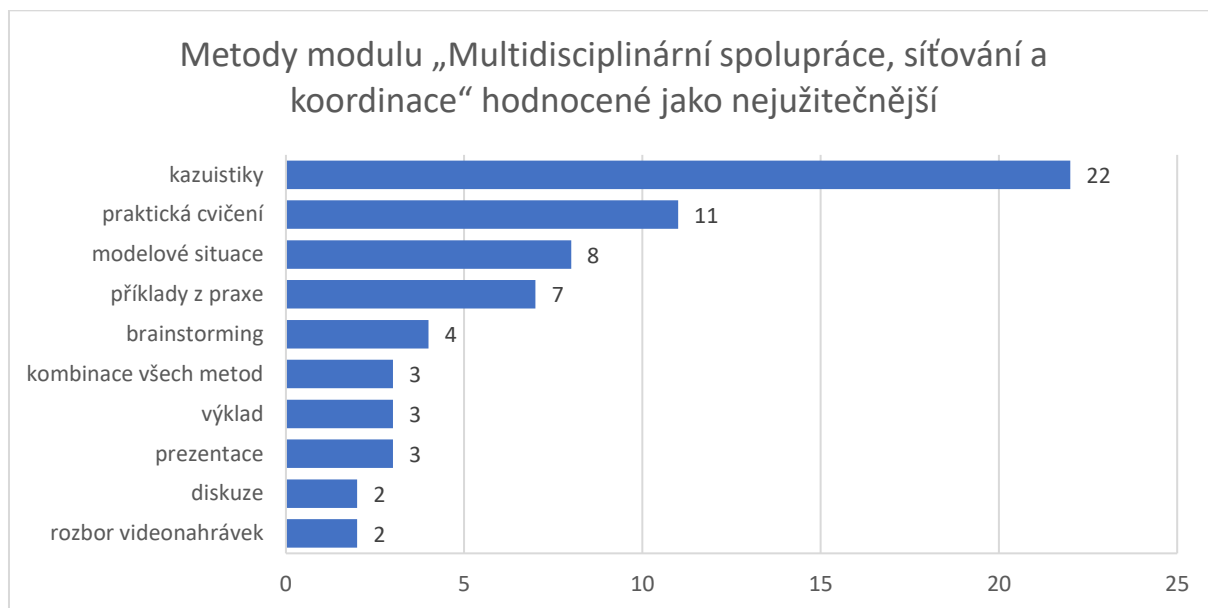
Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

Graf 17 Metody modulu „Právní rámec“ hodnocené jako nejužitečnější (N)

Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

Graf 18 Metody modulu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ hodnocené jako nejužitečnější (N)

Zdroj: PMS, PJZ II, Hodnotící dotazníky

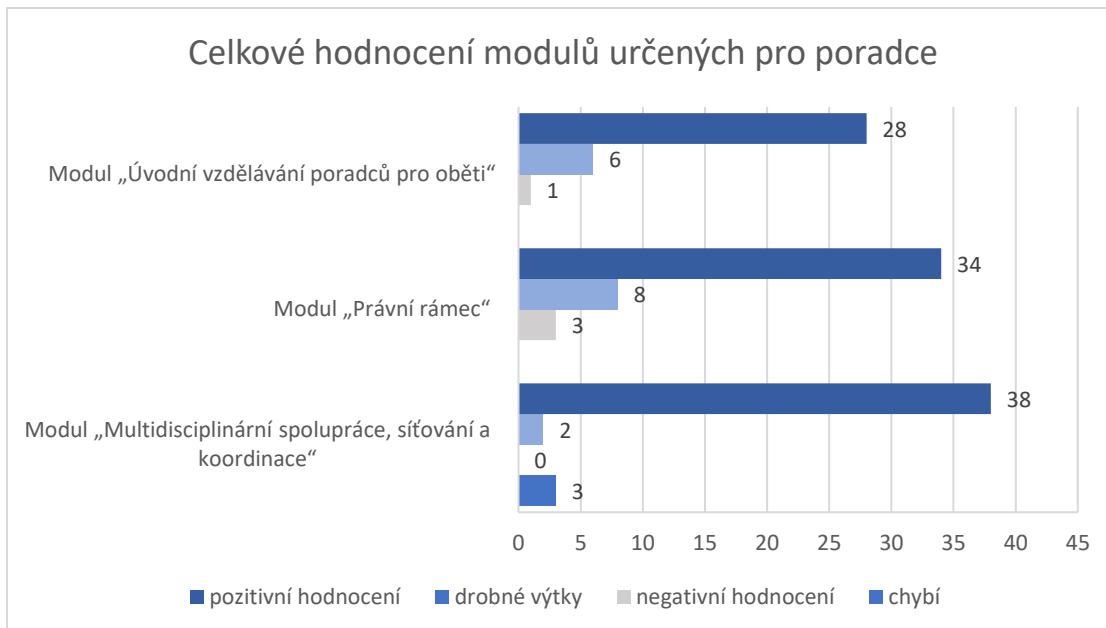
V neposlední řadě měli poradci možnost napsat své připomínky anebo komentáře ke kurzu. V rámci modulu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ měli poradci 12 komentářů a připomínek, které se týkaly například drobných organizačních záležitostí kurzu. Někteří poradci upozorňovali také na to, že dva dny školení je málo, aby bylo možné problematiku celou dostatečně uchopit a vstřebat. Jiní poukazovali na to, že základem by mělo být právní povědomí, bez kterého nelze mít školení úvodní. Další poradci by rádi, aby mohli absolvovat další podobně zaměřené kurzy.

Modul „právní rámec“ se v hodnotících dotaznících setkal s 22 komentáři. Někteří poradci vyzdvihovali užitečnost předem vytištěných prezentací k danému kurzu, do kterých si mohou dělat přímo poznámky. Jiní oceňovali menší skupiny účastníků kurzu s ohledem na možnost více se zaměřit na praktické ukázky a řešení problémů. Další poradci upozorňovali na menší časovou dotaci kurzu, a naopak na rozsáhlou problematiku, která by zasloužila více času. Objevovala se také doporučení zaměřovat se více na praktické příklady.

Na konci dotazníku poradci měli možnost udělit kurzu celkové ohodnocení. Jak ukazuje následující graf 19, převažovalo ve všech modulech pozitivní hodnocení. Poradci vyzdvihovali například vhodné propojení teorie a praxe, motivaci k další práci, vřelý přístup lektorů a seznámení se s dalšími kolegy. Pokud se objevily výtky, byly směřované například k horší dostupnosti školení, která byla zapříčiněna velkou vzdáleností místa školení od místa působnosti poradce. Někteří poradci upozorňovali na

potřebu věnovat se více praktickým otázkám, doplnit výuku o další interaktivní metody anebo zvýšit časovou dotaci kurzu, aby se stihlo probrat vše potřebné.

Graf 19 Celkové hodnocení modulů určených pro poradce (N)

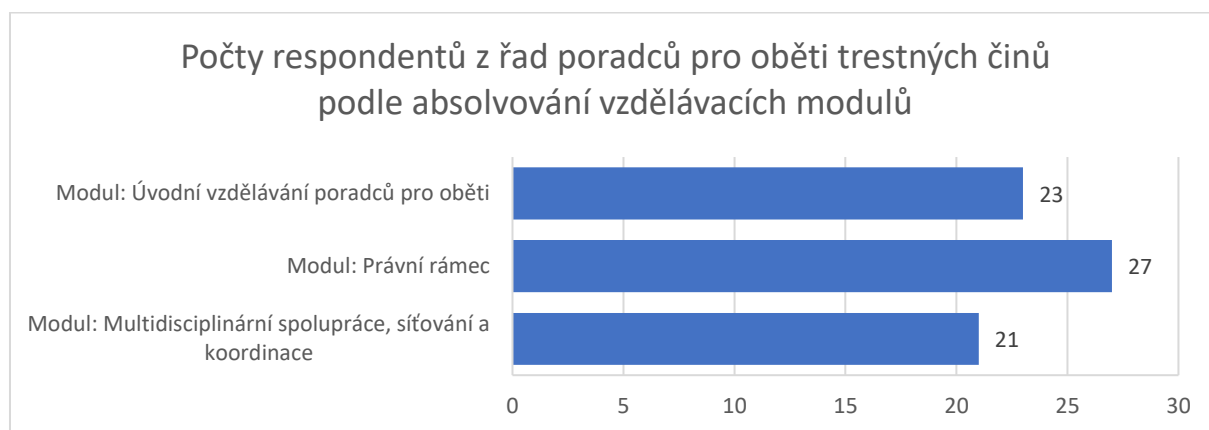
Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

Příloha č. 2: Evaluační dotazníky vzdělávání poradců pro oběti trestných činů.

V rámci evaluace aktivity KA 03 byl vytvořen online dotazník určený poradcům pro oběti trestných činů, kteří se účastnili alespoň jednoho ze tří vzdělávacích modulů. V dotazníku se poradci mohli vyslovit, zda pro ně byly informace získané v kurzech užitečné, jak hodnotí časovou dotaci kurzů a formu předávání informací. Dále měli možnost vyjádřit, co považují v kurzech za nejužitečnější pro svou praxi a co jim kurzy praktického přinesly, anebo co jim naopak chybělo. V neposlední řadě byly dotazováni, zda využili informace z kurzů při své práci a zda si myslí, že je využijí i v budoucnu.

Dotazník vyplnilo celkem 71 poradců. V rámci modulu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ dotazník vyplnilo 23 poradců, v modulu „Právní rámec“ dotazník vyplnilo 27 poradců a v modulu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ dotazník vyplnilo 21 poradců¹².

Graf 20 Počty respondentů z řad poradců pro oběti trestných činů podle absolvování vzdělávacích modulů (N)

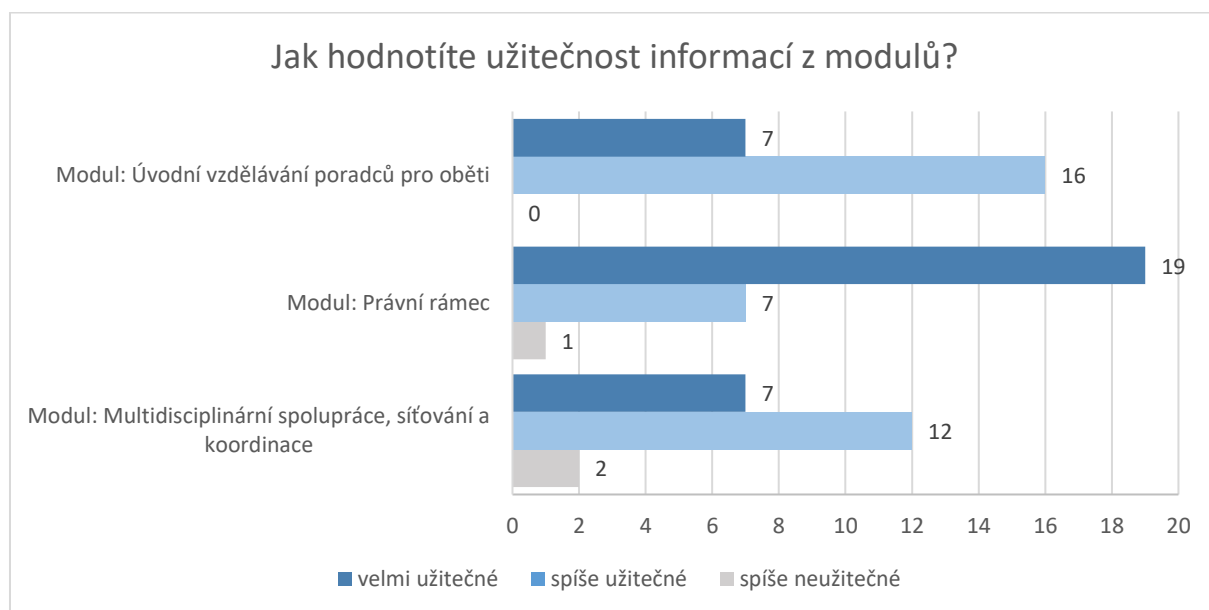

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání poradců pro oběti trestných činů

První z otázek dotazníku zjišťovala, jak poradci v jednotlivých modulech hodnotí užitečnost získaných informací. **Poradci hodnotili informace z kurzů převážně jako užitečné.** Jak ukazuje graf 21, **za nejužitečnější poradci považují informace z modulu „Právní rámec“**, kdy možnost „velmi užitečné“ vybralo 19 poradců. Ve zbývajících dvou modulech převažovali odpovědi „spíše užitečné“. Z komentářů k otázce je patrné, že poradci vyzdvihovali potřebnost zaměřovat se na praxi a praktické informace.

¹² Z důvodu nízkého počtu respondentů je vždy počítáno s absolutními četnostmi (N).

Graf 21 Hodnocení užitečnosti informací z jednotlivých modulů (N)

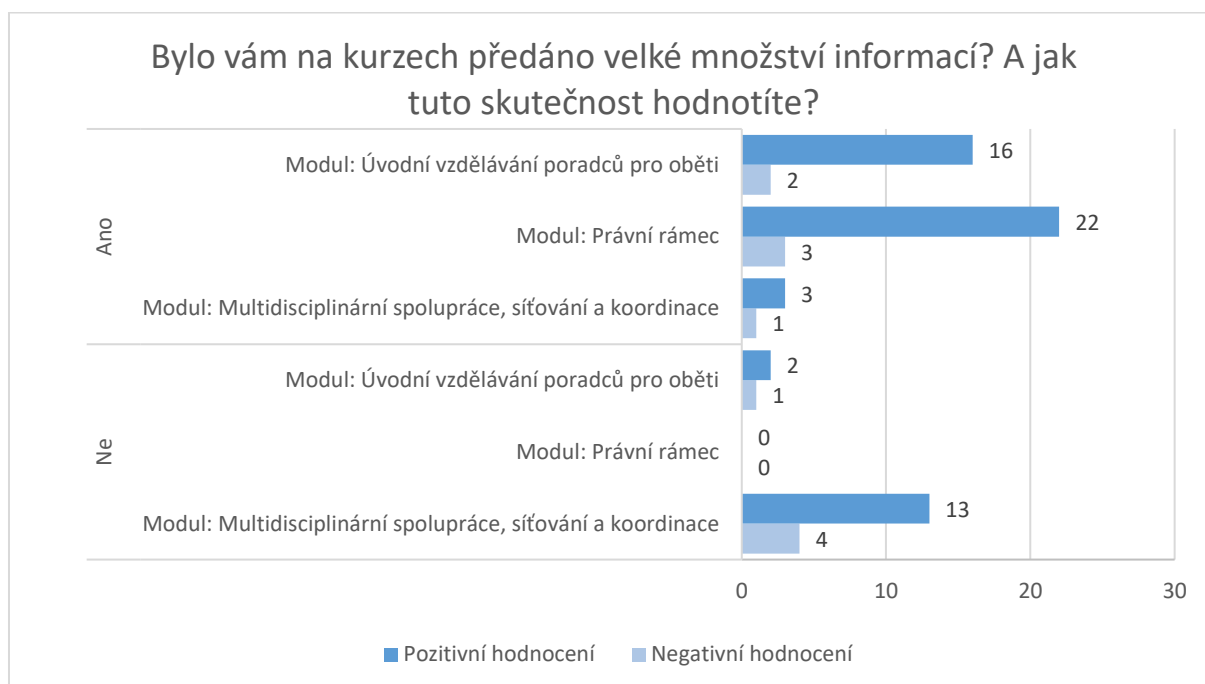

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání poradců pro oběti trestných činů

V návaznosti na hodnotící dotazníky¹³ bylo v další otázce zjišťováno, zda bylo dle poradců na kurzech předáno velké množství informací a jak tuto skutečnost poradci hodnotí. Celkem 47 poradců odpovědělo, že na kurzech bylo předáno velké množství informací. Současně 41 z nich odpovědělo, že tuto skutečnost považují za pozitivní, zbylých šest poradců považuje předání velkého množství informací za negativní. **Jinak řečeno, většina dotazovaných poradců hodnotila přísun velkého množství informací pozitivně.** Dalších 20 poradců odpovědělo, že jim na kurzech nebylo předáno velké množství informací, což hodnotilo 15 z nich pozitivně a zbylých pět poradců negativně. I zde platí, že **pokud dle poradců nebylo na kurzech předáno velké množství informací, bylo to hodnoceno kladně.** Souhrnné výsledky podle jednotlivých modulů zobrazuje následující graf 22. **Ve všech modulech převažuje pozitivní hodnocení, ať už bylo dle poradců na kurzu předáno mnoho informací anebo nebylo.**

¹³ Některé výtky poradců v hodnotících dotaznících se týkaly předávání velkého množství informací, které komplikovalo vše řádně vstřebat.

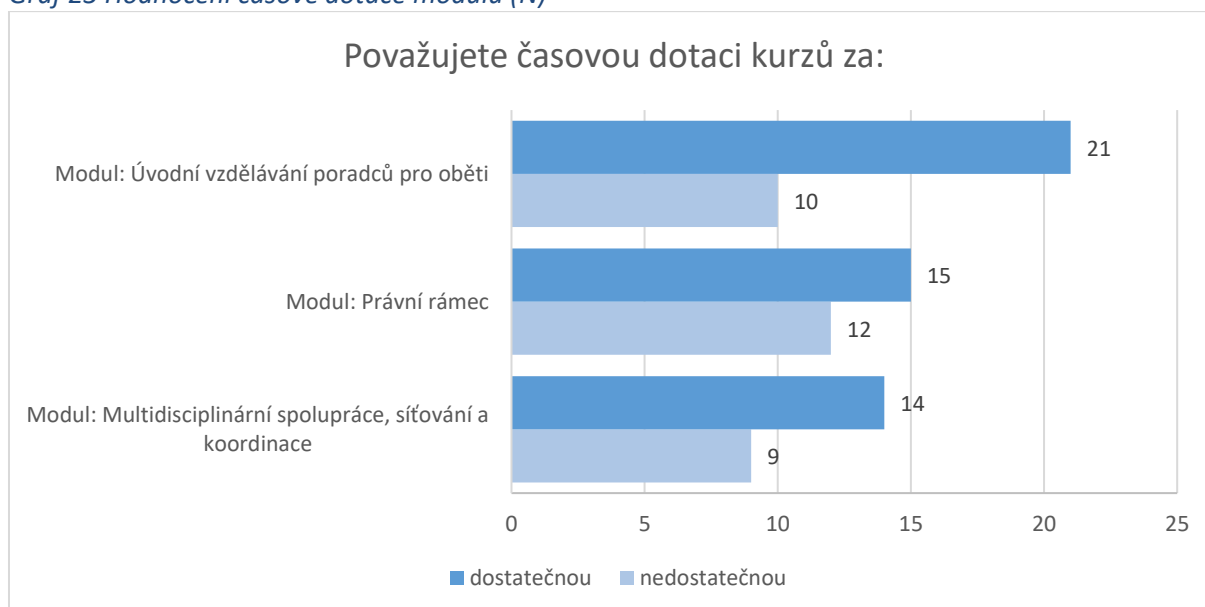
Graf 22 Hodnocení předání velkého množství informací na kurzech (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání poradců pro oběti trestných činů

Další otázka zjišťovala hodnocení časové dotace jednotlivých modulů. **Ve všech modulech převažovalo pozitivní hodnocení časové dotace.** V rámci modulu „Právní rámec“ byl však podíl poradců, kteří považovali časovou dotaci kurzu za nedostatečnou (12), nejvyšší.

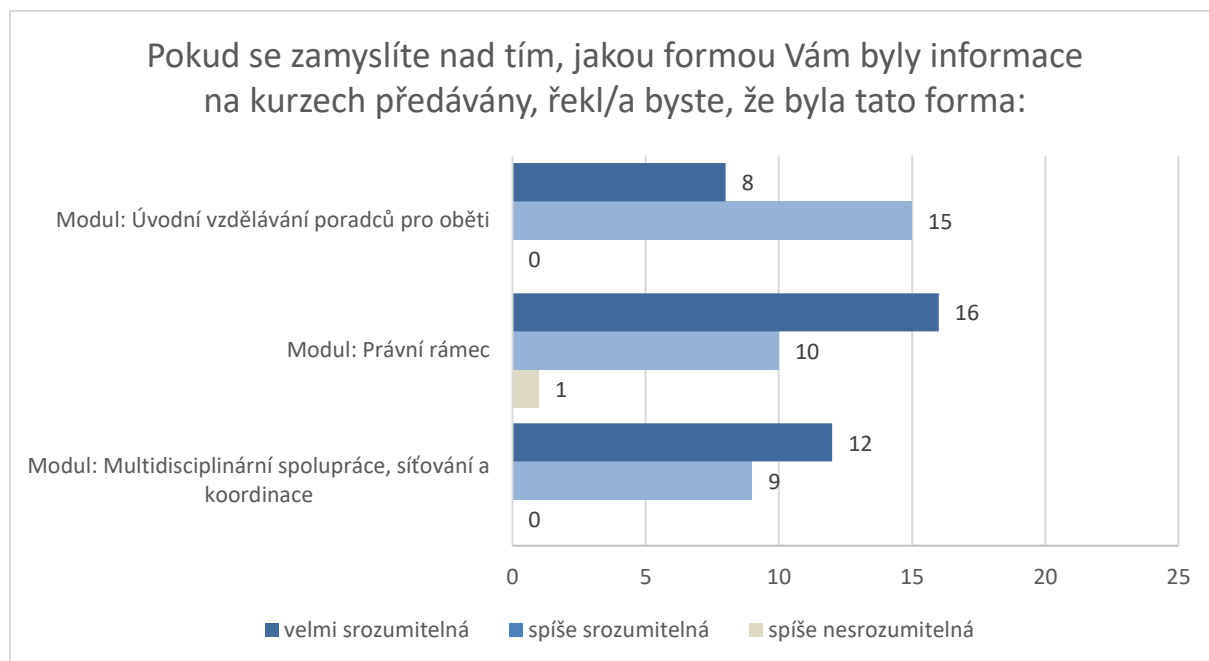
Graf 23 Hodnocení časové dotace modulů (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání poradců pro oběti trestných činů

Poradci se v dotazníku vyjadřovali také k formě předávání informací. V modulech „Právní rámec“ a „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ převažuje hodnocení formy jako „velmi srozumitelné“. Naopak v modulu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ převažuje hodnocení formy jako „spíše srozumitelné“. Možnost „spíše nesrozumitelné“ zaznačil pouze jeden poradce v rámci modulu „Právní rámec“.

Graf 24 Hodnocení formy předávání informací na kurzech (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání poradců pro oběti trestných činů

V rámci modulu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ považovali poradci za nejužitečnější témata věnující se právům obětí trestných činů (šest odpovědí), dále pak praktický nácvik komunikace a práce s klientem (5 odpovědí), náhradu škody a peněžitou pomoc (čtyři odpovědi). V modulu poradci naopak postrádali například možnost probrat témata více hlouběji (dvě odpovědi) anebo více informací, jak pracovat se zvláště zranitelnými oběťmi (dvě odpovědi). V odpovědích ale převažoval názor, že poradci nic v modulu nepostrádali.

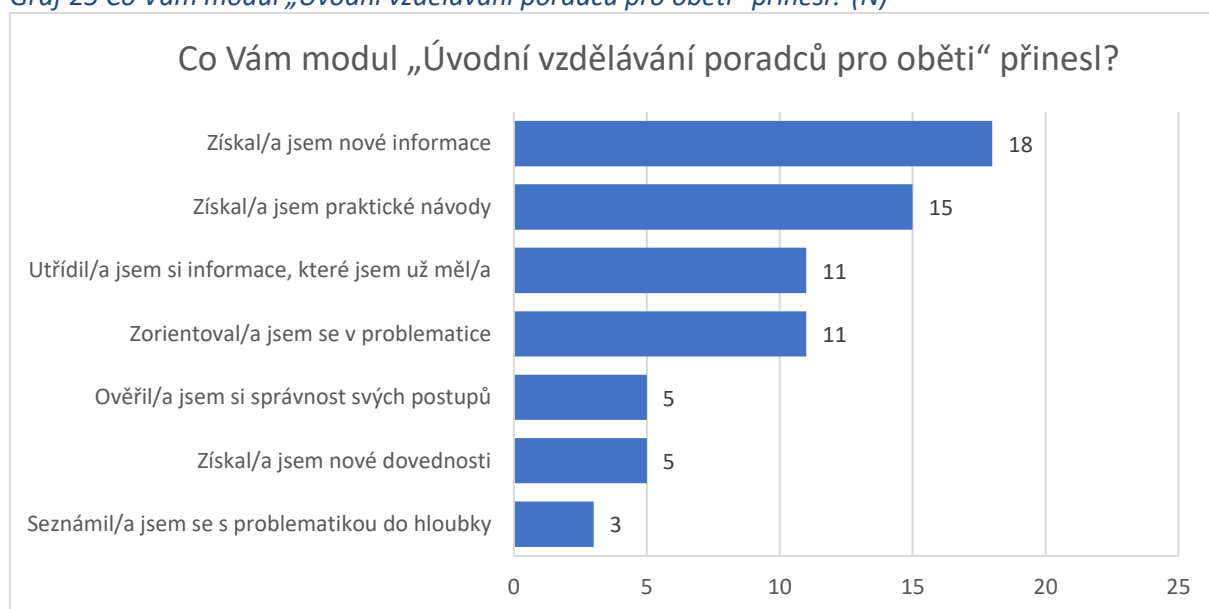
V rámci modulu „Právní rámec“ považovali poradci za nejužitečnější témata týkající se orientace v zákonu o obětech trestných činů (pět odpovědí), odškodnění a peněžité pomoci (čtyři odpovědi) anebo role zmocněnce (dvě odpovědi). V modulu poradci naopak postrádali například více praktických návodů (dvě odpovědi). V odpovědích však převládal názor, že poradcům nic v modulu nechybělo.

V rámci modulu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ považovali poradci za nejužitečnější témata vztahující se k síťování a spolupráci s orgány činnými v trestním řízení (pět

odpovědí), k propagaci poraden pro oběti (tři odpovědi), přípravám a vedení multidisciplinárních týmů (tři odpovědi). V modulu poradci naopak dle svých odpovědí nic nepostrádali.

V další otázce bylo zjišťováno, co jednotlivé moduly poradcům přinesli. Poradci měli možnost vybrat ze seznamu možností. Výsledky odpovědí zobrazují následující tři grafy. V rámci modulu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ (viz graf 25) zaznačilo 18 poradců, že získali nové informace, 15 poradců získalo praktické návody. V problematice se zorientovalo 11 poradců a 11 poradců si také utřídilo informace, které už měli. Pět poradců odpovědělo, že si ověřili správnost svých postupů a rovněž pět poradců uvedlo, že získali nové dovednosti. Naopak pouze tři poradci odpověděli, že se seznámili s problematikou do hloubky. Pokud dané výsledky shrneme, můžeme říci, že modul dotazovaným přinesl především nové informace a praktické návody.

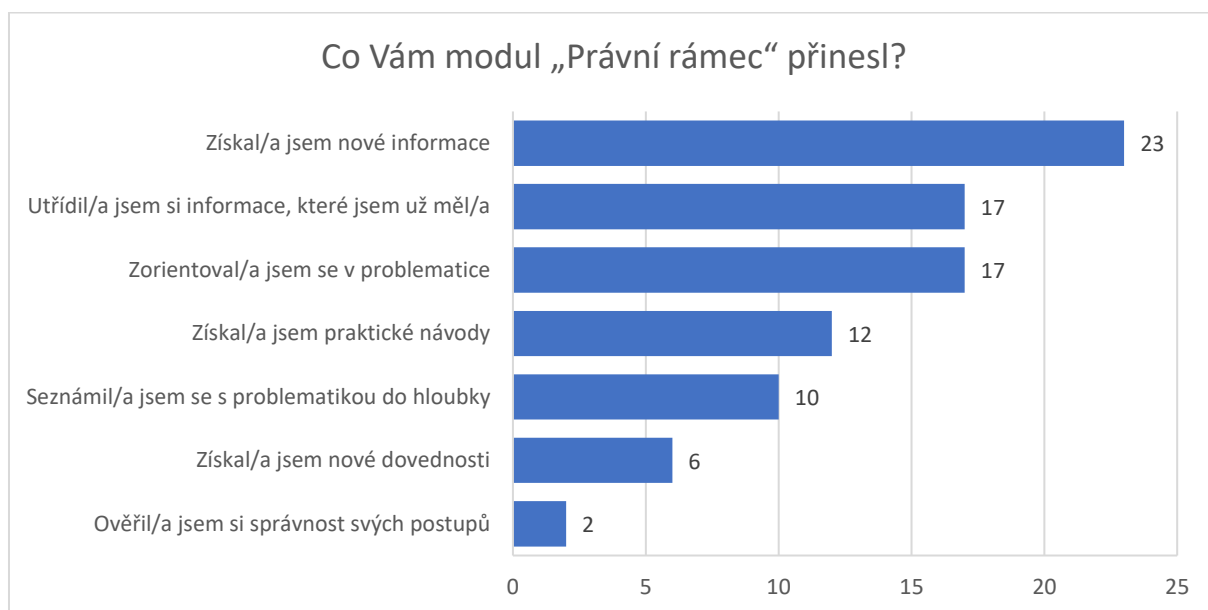
Graf 25 Co Vám modul „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“ přinesl? (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání poradců pro oběti trestných činů

V rámci modulu „Právní rámec“ nejčastěji poradci získali nové informace (23 odpovědí), utřídili si informace, které už měli (17 odpovědí), a v problematice se zorientovali (17 informací). Praktické návody získalo 12 poradců, 10 poradců se seznámilo s problematikou do hloubky a šest poradců získalo nové dovednosti. Pouze dva poradci si ověřili správnost svých postupů. Na základě toho lze konstatovat, že modul „Právní rámec“ přinesl poradcům především nové informace a pomohl jim zorientovat se v problematice a utříditi si informace, které už měli.

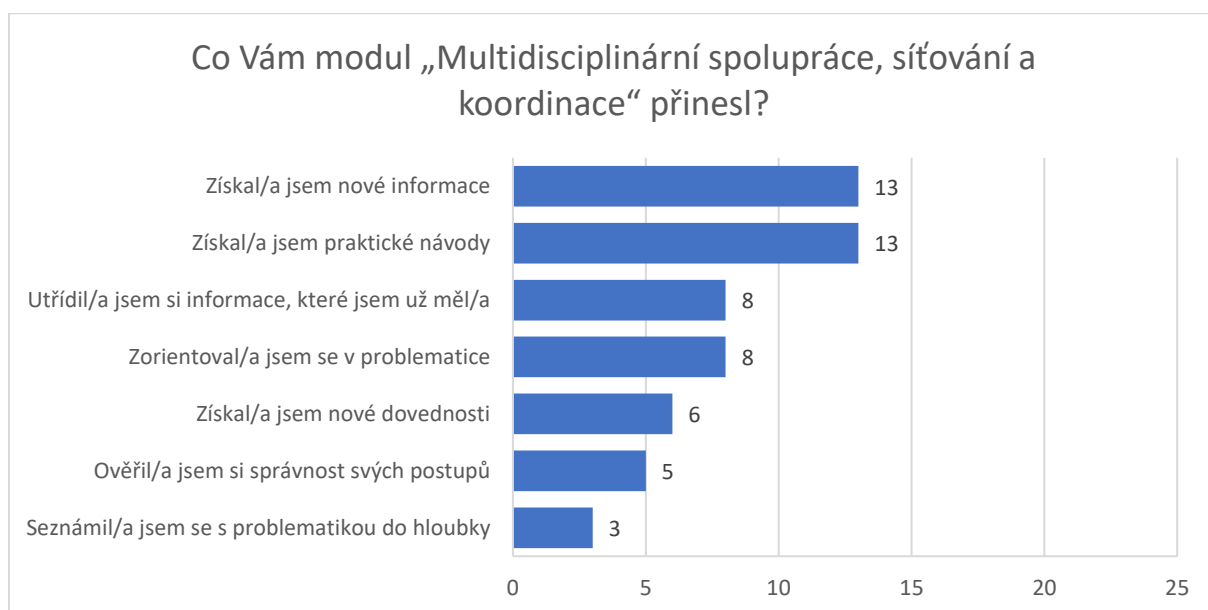
Graf 26 Co Vám modul „Právní rámec“ přinesl? (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání poradců pro oběti trestných činů

V rámci modulu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ nejčastěji poradci získali nové informace (13 odpovědí) a praktické návody (13 odpovědí). Osm poradců si utřídilo informace, které už měli, osm poradců se také zorientovalo v problematice. Šest poradců získalo nové dovednosti, pět poradců si ověřilo správnost svých postupů a pouze tři poradci se seznámili s problematikou do hloubky.

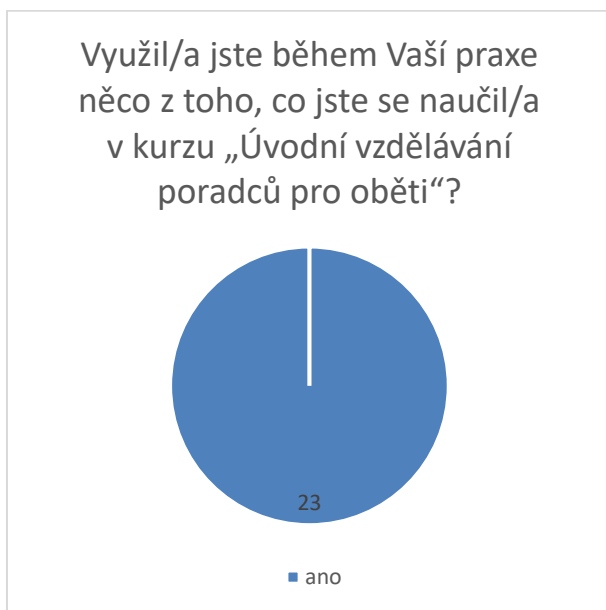
Graf 27 Co Vám modul „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ přinesl? (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání poradců pro oběti trestných činů

Předposlední otázka v dotazníku zjišťovala, zda poradci využili informace z kurzů ve své praxi. Jak ukazuje graf 28, všech 23 poradců odpovědělo, že využili v praxi informace z modulu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“. Nejčastěji poradci využili informace týkající se jednání a komunikace s obětí v poradenském procesu (devět odpovědí). Dále například využili informace o náhradě škody a peněžité pomoci (pět odpovědí).

Graf 28 Využil/a jste během Vaší praxe něco z toho, co jste se naučil/a v kurzu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“? (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání poradců pro oběti trestných činů

V rámci modulu „Právní rámec“ využilo informací 25 poradců a dva poradci odpověděli záporně, viz graf 29. Poradci nejčastěji využili informace vztahující se k náhradě škody a peněžité pomoci (deset odpovědí), dále informace o trestním řízení (čtyři odpovědi) a žádosti o zmocněnce (tři odpovědi).

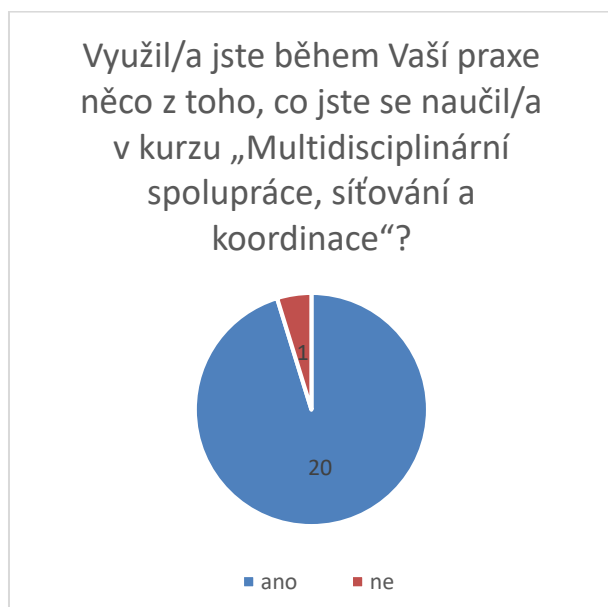
Graf 29 Využil/a jste během Vaší praxe něco z toho, co jste se naučil/a v kurzu „Právní rámec“? (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání poradců pro oběti trestných činů

Jak ukazuje graf 30, informací z modulu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“ využilo 20 poradců a jeden poradce odpověděli záporně. Poradci nejčastěji využili informace zaměřené na síťování (pět odpovědí) anebo multidisciplinární týmy (pět odpovědí).

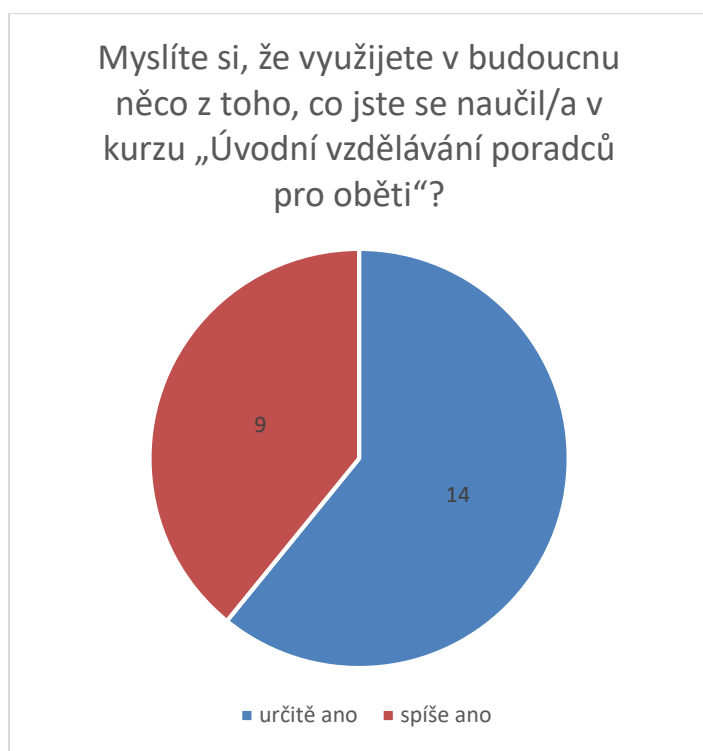
Graf 30 Využil/a jste během Vaší praxe něco z toho, co jste se naučil/a v kurzu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“? (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání poradců pro oběti trestných činů

Poslední otázka dotazníku zjišťovala, zda poradci využijí něco z toho, co se v kurzech naučili, v budoucnu. Možnosti odpovědí se nacházely na čtyřstupňové škále: určitě ano; spíše ano; spíše ne; určitě ne. **Ve všech třech modulech převažovali kladné odpovědi a poradci si myslí, že získané znalosti více či méně využijí v budoucnu. Největší přesvědčení o využitelnosti získaných znalostí měli poradci, kteří absolvovali modul „Právní rámec“.** Jak ukazuje graf 31, z poradců, kteří absolvovali modul „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“, se 14 domnívá, že získané znalosti určitě využijí, zbylých 9 poradců pak zaznačilo odpověď „spíše ano“.

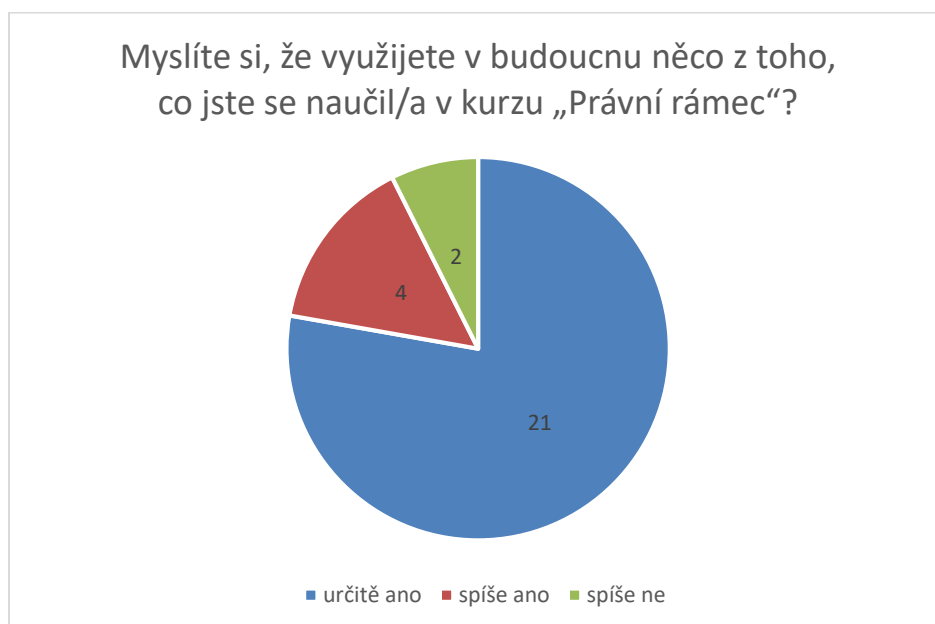
Graf 31 Myslíte si, že využijete v budoucnu něco z toho, co jste se naučil/a v kurzu „Úvodní vzdělávání poradců pro oběti“? (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání poradců pro oběti trestných činů

Z poradců, kteří se účastnili modulu „Právní rámec“, odpovědělo 21, že nabyté znalosti určitě využijí, čtyři poradci si myslí, že „spíše ano“ a dva poradci se kloní k tomu, že tyto znalosti spíše nevyužijí.

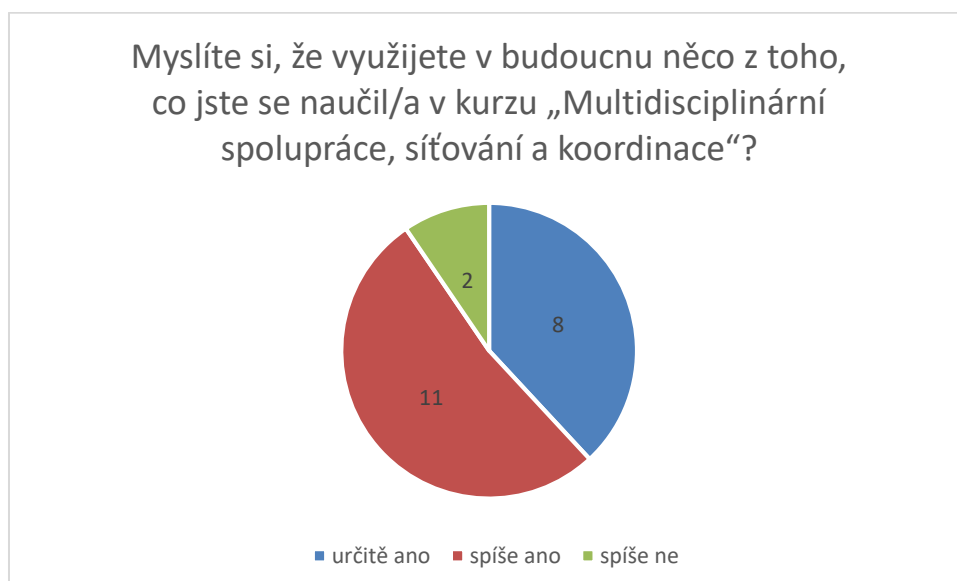
Graf 32 Myslíte si, že využijete v budoucnu něco z toho, co jste se naučil/a v kurzu „Právní rámec“? (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání poradců pro oběti trestných činů

Mezi poradci, kteří se účastnili modulu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“, převládají ti, jenž se domnívají, že získané znalosti spíše využijí (11 odpovědí). Osm poradců odpovědělo, že znalosti v budoucnu využijí určitě a dva poradci naopak odpověděli, že „spíše ne“.

Graf 33 Myslíte si, že využijete v budoucnu něco z toho, co jste se naučil/a v kurzu „Multidisciplinární spolupráce, síťování a koordinace“? (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání poradců pro oběti trestných činů

Příloha č. 3: Hodnotící dotazníky vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách

Na konci kurzu účastníci vyplňují hodnotící dotazník. Ten sloužil jako zpětná vazba odborným regionálním konzultantům, kteří byli s tímto hodnocením obeznámeni. Tento dotazník byl rovněž předmětem evaluace aktivity KA 04. Celkem bylo k datu 25. 10. 2018 vyplněno pracovníky 287 dotazníků.¹⁴

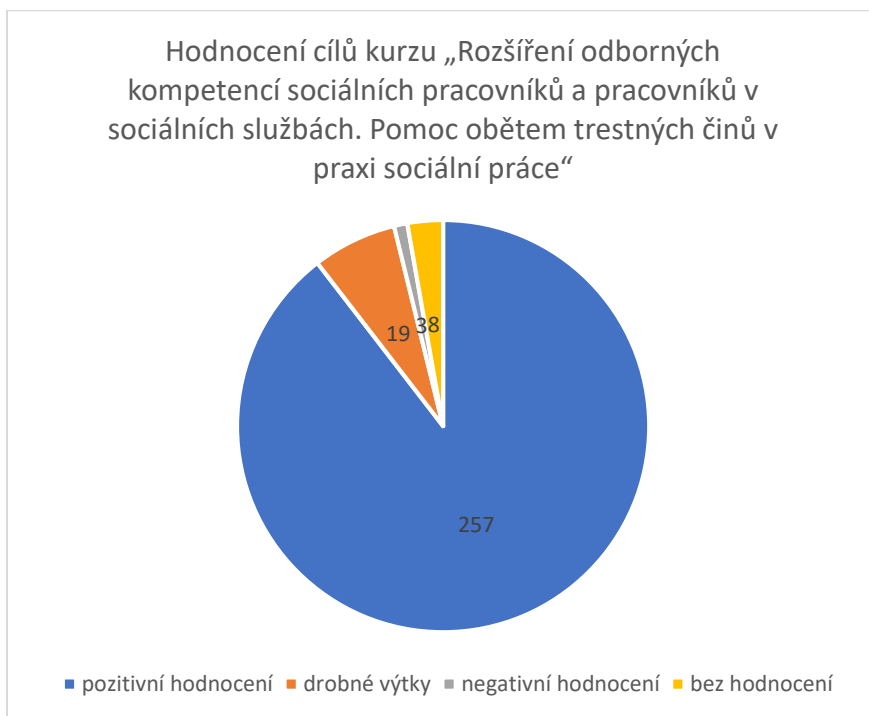
Hodnotící dotazník se skládal z pěti otevřených otázek. Účastníci kurzu měli možnost vypsát, jak hodnotí 1) cíle kurzu, 2) komunikaci, 3) metody, 4) zda mají nějaké náměty a komentáře a 5) jak kurz hodnotí celkově.

Odpovědi účastníků kurzů měly podobu psaného textu a nebyly strukturované.¹⁵ Pro potřeby analýzy byly tudíž vytvořeny kategorie odpovědí, do kterých byl výrok každého respondenta následně zařazen. Pro otázky tak vznikly kategorie odpovědí: „pozitivní hodnocení“, „drobné výtky“, „negativní hodnocení“. **Hodnocení cílů kurzu zobrazuje následující graf, ve kterém je vidět, že výrazně převažuje pozitivní hodnocení (257 odpovědí) nad drobnými výtkami (19 odpovědí) anebo negativním hodnocením (3 odpovědi).**

¹⁴ Pro potřeby evaluace byly využity všechny vyplněné dotazníky ke dni samotné analýzy dat, a to z důvodů získání co největšího množství dat, a tedy i odpovědí. Z důvodu nízkého počtu respondentů je vždy počítáno s absolutními četnostmi (N).

¹⁵ Někteří odpověděli jedním slovem, jiní ke svému hodnocení použili rozvětvená souvětí.

Graf 34 Hodnocení cílů kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“ (N)

Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

Pracovníci hodnotili pozitivně informace, které vycházely z praktických příkladů. Někteří byli rádi, že se jim dostalo inspirace, jak s oběťmi pracovat, a získali komplexní pohled na práci s nimi. Jiní oceňovali, že se mohli potkat s kolegy z jiných pracovišť a služeb, anebo byly nasměrováni na další instituce. Drobné výtky se týkaly potřeby probrat některá z témat více detailněji (například odškodnění) nebo upozorňovaly na nelogičnost uspořádání jednotlivých témat anebo přílišnou obecnost. Tři pracovníci kritizovali, že se na kurzu nedozvěděli žádné nové informace a nedošlo tudíž k rozšíření jejich znalostí. V další otázce měli pracovníci možnost ohodnotit komunikaci lektora s účastníky kurzu i komunikaci mezi ostatními. **Pozitivní hodnocení udělila většina** (265 pracovníků). Drobné výtky mělo osm pracovníků a 14 pracovníků hodnocení neudělilo. Mezi výtkami se objevil názor, že rozdílné pracovní zaměření účastníků kurzu bylo náročné na udržení pozornosti, anebo že další účastníci kurzu měli v některých případech méně osobních zkušeností s tématem a nebylo možné sdílení zkušeností.

Graf 35 Hodnocení komunikace kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“ (N)

Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

Nejvýrazněji se při hodnocení komunikace objevovalo kladné hodnocení z hlediska týmové spolupráce, atmosféry, která na školení panovala, a možnosti vznést dotazy, jejich zodpovězení a diskuze s dalšími účastníky i lektorem. Někteří pracovníci hodnotili kladně, že byl kurz tvořen menší skupinou účastníků. Jiní křivovali, že se dařilo udržet pozornost účastníků po celou dobu kurzu. Graf 36 zobrazuje, kolikrát se v hodnotících dotaznících toto kladné hodnocení explicitně objevilo.

Graf 36 Kladné hodnocení komunikace v kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“ z hlediska týmové spolupráce, atmosféry, dotazů/diskuze (N)

Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

Pracovníci se v hodnotících dotaznících také vyjadřovali k tomu, jaké metody výuky hodnotí jako nejužitečnější. Jak zobrazuje graf 37, **pracovníci za nejužitečnější považovali kazuistiky (107 odpovědí), dále také prezentace (79 odpovědí) a příklady z praxe (74 odpovědí)**. Pouze 10 pracovníků zmínilo brainstorming.

Graf 37 Metody kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“ hodnocené jako nejužitečnější: (N)

Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

V neposlední řadě měli pracovníci možnost napsat své připomínky anebo komentáře ke kurzu. Celkem 72 pracovníků mělo nějaké komentáře. V těchto komentářích se například objevovala potřeba obohatit kurz o více praktických příkladů, navýšit hodiny přímého vzdělávání (tváří v tvář) anebo kurz větší měrou propagovat, aby se ho účastnilo více odborné veřejnosti. Další pracovníci vyjádřili přání setkávat se i nadále v rámci dalšího vzdělávání, které by rozšiřovalo získané znalosti a zaměřilo se v hojně míře na příklady z praxe a rozbor kazuistik. **Jsou to právě praktické informace, konkrétní příklady a jejich řešení, které pracovníci posuzovali jako nejpřínosnější.**

Na konci dotazníku měli pracovníci možnost udělit kurzu celkové ohodnocení. **Jak ukazuje následující graf 38, převažovalo pozitivní hodnocení (259 odpovědí) nad drobnými výtkami (15 odpovědí) a negativním hodnocením (dvě odpovědi).** Celkem 11 pracovníků se k celkovému hodnocení nevyjádřilo vůbec. Pracovníci vyzdvihovali, že na kurzu získali nové kontakty a také informaci, které mohou použít při své práci. Někteří pracovníci viděli přínos informací i v osobní rovině (pokud by se například oni sami ocitli v roli oběti). Jiní oceňovali komplexnost informací anebo výměnu zkušeností mezi účastníky a prostor pro diskusi. Výtky se týkaly toho, že bylo v kurzu uváděno méně praktických příkladů a někteří pracovníci by také rádi, aby se dozvěděli více o problematice spojené s mládeží a dětmi. Dva pracovníci

pak odpověděli, že se na kurzu nic nového nedozvěděli a byly probírány známé věci a kurz jim tedy nic nepřinesl.

Graf 38 Celkové hodnocení kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“(N)

Zdroj: PMS, PZJ II, Hodnotící dotazníky

Příloha č. 4: Evaluační dotazníky vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách

V rámci evaluace aktivity KA 04 byl vytvořen online dotazník určený sociálním pracovníkům a pracovníkům v sociálních službách, kteří se účastnili vzdělávacího kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“. V dotazníku se mohli pracovníci vyslovit, zda pro ně byly informace získané v kurzu užitečné, jak hodnotí časovou dotaci kurzu a formu předávání informací. Dále měli možnost vyjádřit, co považují v kurzu za nejužitečnější pro svou praxi a co jim kurz přinesl praktického, anebo co jim naopak chybělo. V neposlední řadě byli dotazováni, zda využili informace z kurzu při své práci a zda si myslí, že je využijí i v budoucnu.

Dotazník vyplnilo celkem 106 pracovníků. První z otázek dotazníku zjišťovala, jak pracovníci hodnotí užitečnost získaných informací. **Graf 39 zobrazuje, že více než polovina (58 odpovědí) hodnotí informace jako velmi užitečné, méně než polovina (45 odpovědí) hodnotí informace jako spíše užitečné a pouze tři pracovníci zvolili variantu „spíše neužitečné“.** V komentářích se pak například objevovalo, že je vhodné si informace čas od času zopakovat, protože s danou problematikou pracovníci nepřichází do kontaktu každodenně a současně je přínosné zmapovat změny, které mohly nastat v legislativě v průběhu času. V případě, že byly informace pro pracovníky „spíše neužitečné“, bylo to zapříčiněno například tím, že se pracovníci v praxi setkávají s jinými případy, než jaké byly řešeny v rámci kurzu.

Graf 39 Jak hodnotíte užitečnost informací z kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“ pro Vaši praxi? (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách

V návaznosti na hodnotící dotazníky bylo v další otázce zjišťováno, zda bylo dle pracovníků na kurzu předáno velké množství informací a jak tuto skutečnost pracovníci hodnotí. **Téměř všichni pracovníci (104) odpověděli, že jim na kurzu bylo předáno velké množství informací. Vyjma jednoho pracovníka, se všichni shodli na tom, že tuto skutečnost hodnotí kladně (šest odpovědělo, že neví).**

Další otázka zjišťovala hodnocení časové dotace kurzu. **Většina (94 odpovědí) považovala časovou dotaci za dostatečnou.** Zbýlých 11 pracovníků se domnívalo že časová dotace kurzu nebyla dostatečná a jeden pracovník neodpověděl.

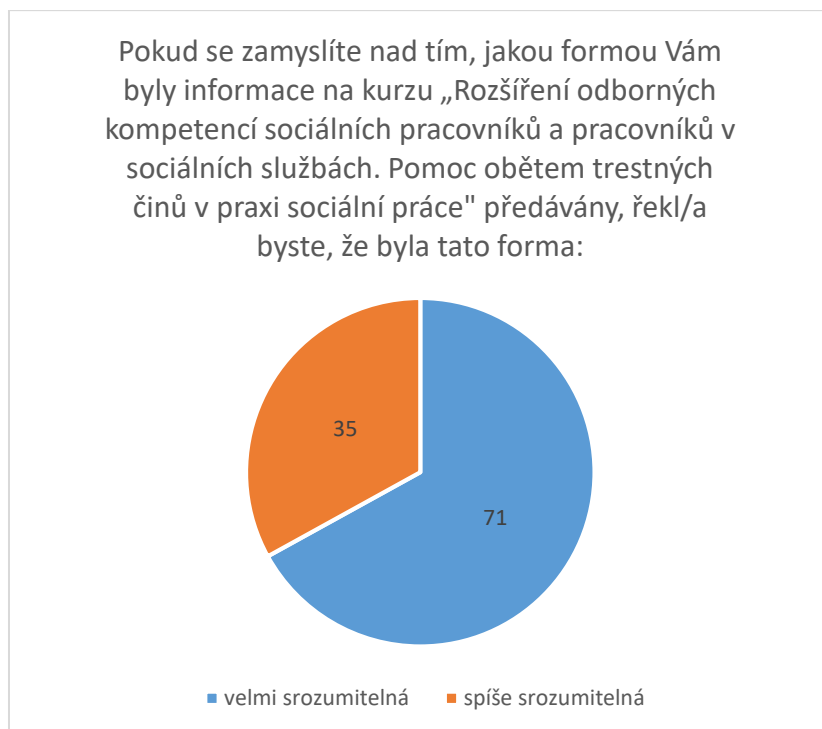
Graf 40 Hodnocení časové dotace kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“ (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách

Pracovníci se v dotazníku mohli vyjádřit také k formě předávání informací. **Méně než tři čtvrtiny pracovníků (71) hodnotily formu jako „velmi srozumitelnou“.** Za „spíše srozumitelnou“ ji označilo 35 pracovníků.

Graf 41 Hodnocení formy předávání informací na kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce" (N)

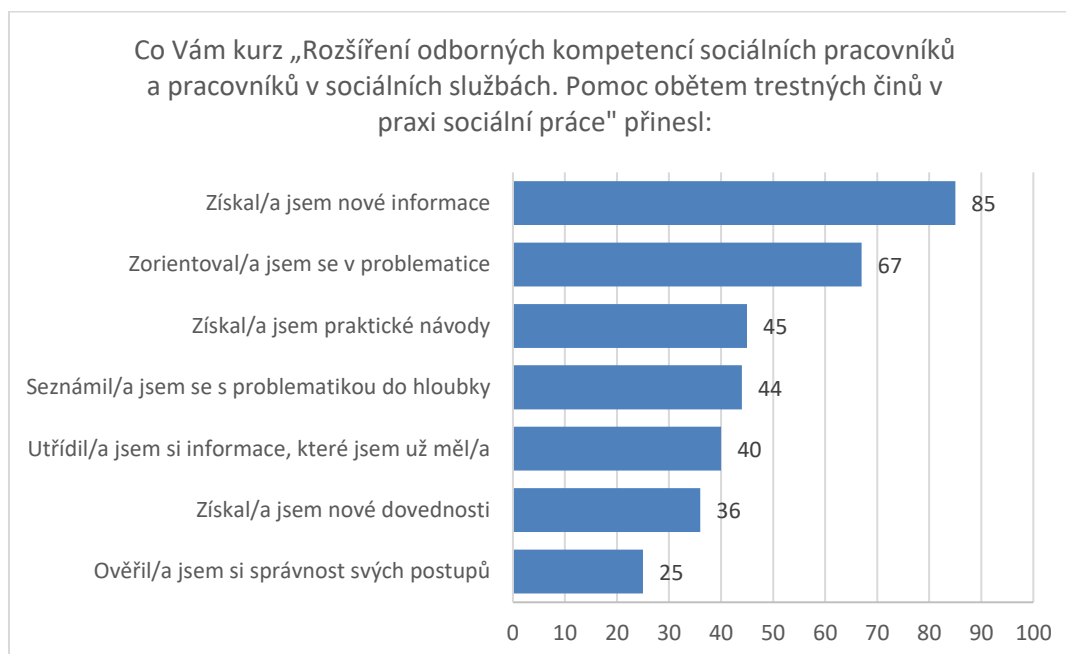
Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách

Pracovníci pro vlastní praxi považovali za nejdůležitější taková témata, která se týkala práce a komunikace s oběťmi trestného činu, zákona o obětech trestných činů, popisu procesu trestního řízení a celkově seznámení se s právními základy. Někteří rovněž ocenili informace o síti služeb pro oběti a konkrétní kontakty, na jaké další pomáhající instituce se v případě potřeby obrátit. Jiní se pozitivně vyjadřovali k tomu, že získali návody a kroky, jak při práci s obětí postupovat. Objevily se také komentáře, ve kterých pracovníci hodnotili pozitivně, že se jim dostalo komplexních informací. Někteří pracovníci tak pro svou praxi považovali za důležité všechny informace, které se na kurzu dozvěděli. Na otázku, zda nějaké téma na kurzu chybělo, odpovědělo kladně 10 pracovníků. V odpovědích zaznívala například krizová intervence, jak pracovat s agresory, uplatňování náhrady škody. Někteří pracovníci by uvítali více kazuistik a praktických ukázek.

V další otázce bylo zjišťováno, co kurz pracovníkům přinesl. Pracovníci měli možnost vybrat ze seznamu možností. Výsledky odpovědí zobrazuje následující graf. Nejčastěji pracovníci odpovídali, že jim kurz přinesl nové informace (85) a pomohl jim zorientovat se v problematice (67). Méně než polovina pak získala praktické návody (45), seznámila se s problematikou do hloubky (44), utřídila si informace, které

už měla (40). Méně než třetina pracovníků získala nové dovednosti (36) anebo si ověřila správnost svých postupů (25).

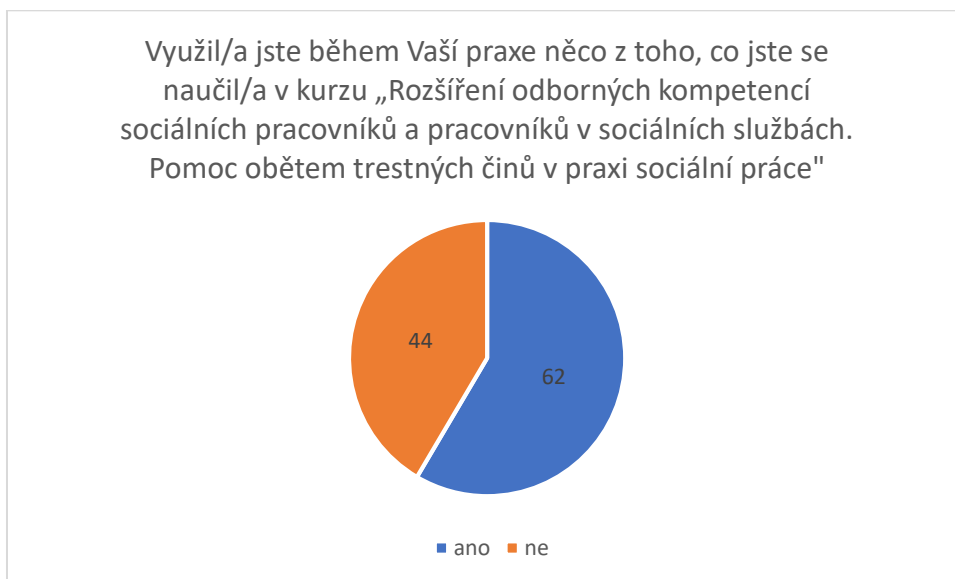
Graf 42 Přínos kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“ (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách

Předposlední otázka v dotazníku zjišťovala, zda pracovníci využili informace z kurzu ve své praxi. Jak ukazuje graf 43, ze 106 pracovníků odpověděla kladně více než polovina (62). **Nejčastěji pracovníci využili takové informace, které jim umožnili nasměrovat oběti k dalším kompetentním poskytovatelům pomoci (13 odpovědí).** Dále získané znalosti pracovníci využili při poskytování první pomoci obětem (sedm odpovědí) anebo k tomu, aby se zorientovali v postupech a v komunikaci s orgány činnými v trestním řízení (šest odpovědí). Pět pracovníků odpovědělo, že pro ně byly přínosné v praxi informace o zmocněnci a důvěrníkovi. Dále se v odpovědích objevovalo, že se využitelnými staly informace o průběhu trestního řízení, o zvláště zranitelných obětech anebo o náhradě škody. Pokud pracovníci žádné znalosti z kurzu prozatím nevyužili, uváděli jako nejčastější důvod to, že nedošlo k situaci, aby mohli informace využít (25 odpovědí), případně se s oběťmi při své práci neseškávají (sedm odpovědí).

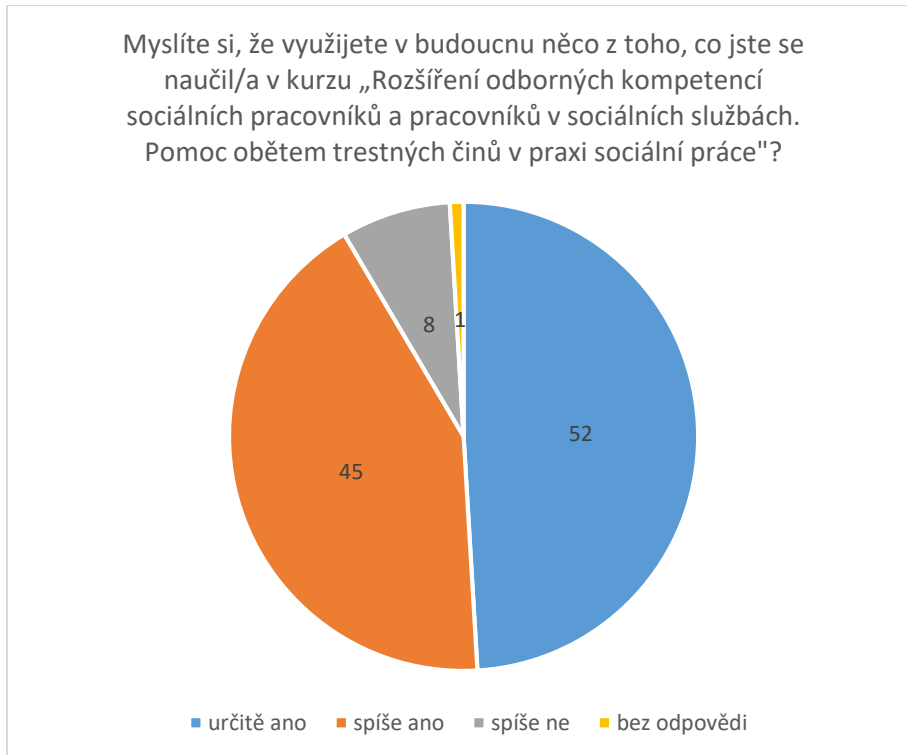
Graf 43 Využití znalostí kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“ v praxi (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách

Poslední otázka dotazníku zjišťovala, zda pracovníci využijí něco z toho, co se v kurzech naučili, v budoucnu. Možnosti odpovědí se nacházely na čtyřstupňové škále: určitě ano; spíše ano; spíše ne; určitě ne. **Téměř polovina odpověděla, že určitě ano (52). Dalších 44 pracovníků si myslím, že „spíše ano“.** Pouze osm pracovníků se vyjádřilo, že informace z kurzu spíše nevyužijí. Jeden pracovník neodpověděl. **Mezi těmi, kteří odpověděli na otázku kladně, převažoval názor, že si díky kurzu budou v budoucnu umět lépe poradit v případě, že se ve své praxi setkají s obětí trestného činu (21 odpovědí).** Ať už se bude jednat o citlivou, nezraňující komunikaci a naslouchání, nebo o poskytnutí informací a pomoci zorientovat se v právech, zákoně či trestním řízení. Dalších sedm pracovníků v budoucnu bude vědět, kam klienta odeslat v případě, že se stane obětí. Důvody, proč si pracovníci mysleli, že informace z kurzu spíše nevyužijí, byly, že pracovníci již v sociálních službách nepracují anebo z povahy zaměření své práce věří, že se ve své praxi s oběťmi spíše nesetkají.

Graf 44 Myslíte si, že využijete v budoucnu něco z toho, co jste se naučil/a v kurzu „Rozšíření odborných kompetencí sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Pomoc obětem trestných činů v praxi sociální práce“? (N)

Zdroj: SocioFactor, Evaluační dotazník PZJ II, Vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách